

VERSLAG HAALBAARHEIDSONDERZOEK DE NIEUWE KRONKEL

Inhoudsopgave	Pagina
Aanleiding , opdracht en context	3
Hoofdstuk 1 Samenvatting	5
Hoofdstuk 2 Procesaanpak	7
Hoofdstuk 3 Resultaten keukentafelgesprekken	
Inleiding	9
3.1 Algemeen beeld van de keukentafelgesprekken	9
3.2 Hoe beleven bewoners hun wijk of buurt	9
3.3 Kortebos in termen van zwak, sterk, kans en bedreiging	9
3.4 Ideeën bewoners over de buurtwerkplaats	13
3.5 Wat willen bewoners zelf doen voor de buurtwerkplaats	13
3.6 Wat hebben bewoners nodig	13
3.7 Welke sfeer zou een buurtwerkplaats moeten krijgen	14
3.8 Gesprekken Zeeheldenkwartier-Zuid	15
Conclusies	15
Hoofdstuk 4 Resultaten gesprekken met ondernemers	
Inleiding	17
4.1 Wat bieden of brengen ondernemers	18
4.2 Wat willen ondernemers halen	18
Conclusies	
Hoofdstuk 5 Weergave werkbezoeken	
Inleiding	19
5.1 Wijk- en Dienstencentrum Het Klokhuis	19
5.2 Buurtwerkplaats Cambio Deventer	19
5.3 Informatie- en Ontmoetingscentrum de Elegast	20
Conclusies	21
Hoofdstuk 6 Instellingen als gebruikers of partners	
Inleiding	22
6.1 Gemeente Den Haag, stadsdeel Centrum	22
6.2 Staedion	22
6.3 XTRA	22
6.4 Carolusschool en Schabergschool	22
6.5 Spaanse Vereniging	23
6.6 Vincentiusvereniging	23
6.7 Zebra en Jeugdhaven	23
6.8 MCH Westeinde	24
6.9 Stichting Eykenbrug	24
6.10 BOOG	24
Conclusies	25
Hoofdstuk 7 Profiel buurtwerkplaats	
Inleiding	27
7.1 Mogelijke locaties	27
7.2 Profiel buurtwerkplaats	27
7.3 Ruimtelijke- en inrichtingseisen buurtwerkplaats	28
Hoofdstuk 8 Aanbevelingen	29

Inhoudsopgave (vervolg)**Bijlagen**

Bijlage 1	Sterke punten Kortenbos	33
Bijlage 2	Zwakke punten Kortenbos	35
Bijlage 3	Kansen voor Kortenbos	37
Bijlage 4	Bedreigingen voor Kortenbos	39
Bijlage 5	Ideeën of suggesties bewoners	40
Bijlage 6	Ideeën of suggesties ondernemers	43
Bijlage 7	Plattegrond Kortenbos met overzicht deelnemers gesprekken	46

AANLEIDING

BBOZ, Buurtbeheer en –ontwikkeling Zeeheldenkwartier, en de wijkorganisatie Kortenbos hebben op 22 september 2011 een gezamenlijk subsidieverzoek ingediend bij de gemeente Den Haag voor een studie naar de haalbaarheid van een wijkvoorziening nieuwe stijl, een soort ‘buurtwerkplaats’. De gemeente Den Haag heeft positief beslist en een stimuleringsbijdrage verleend voor de ontwikkelingsfase. Het bureau EN de Buurt voerde het onderzoek naar het draagvlak in de wijk uit. Op verzoek van de gemeente is ook de samenwerking gezocht met de wijkorganisatie De Groene Eland. De gemeente wilde dat ook het Zeeheldenkwartier-Zuid meegenomen zou worden in het onderzoek.

OPDRACHT

De belangrijkste opdracht in de aanvangsfase voor een wijkvoorziening nieuwe stijl was het onderzoeken van het draagvlak onder bewoners. Er is voor gekozen daarbij ook ondernemers te betrekken. EN de Buurt heeft voorgesteld het draagvlak te onderzoeken door middel van keukentafelgesprekken met bewoners, brainstorms met ondernemers en gesprekken met maatschappelijke instellingen. De uitkomsten van het onderzoek dienden antwoord te geven op de vraag of een volgende stap in de ontwikkelingsfase aan de orde kon komen.

CONTEXT

De oorsprong voor het initiatief van BBOZ en de wijkorganisatie Kortenbos lag in een discussiestuk van BBOZ over meer regie en zelfsturing op de dagelijkse leefbaarheid van het Kortenbos en het Zeeheldenkwartier. De gemeente zou hen dan een beslissingsbevoegdheid geven over een substantieel budget voor leefbaarheid. Deze notitie is besproken met de wijkorganisaties Kortenbos en De Groene Eland. Deze ambitie sluit aan bij de Regie de Quartiergedachte (RdQ). RdQ is het uitvoeren van integrale beheer- en ontwikkeltaken ter verbetering van de leefbaarheid in buurten. De werkzaamheden zijn additioneel op de reguliere diensten van de gemeente in de openbare ruimte en worden uitgevoerd met inzet van mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. De RdQ gedachte kenmerkt zich verder door kleinschaligheid, flexibiliteit, maatwerk en een actieve betrokkenheid van bewoners. Een onderdeel van het actieplan was ook het eventuele beheer van een buurthuis door bewoners in samenwerking met BBOZ. Voor het gemeentebestuur kwam het actieplan nog te vroeg, maar het idee voor de buurtwerkplaats wordt nu dus opgepakt in het kader van het initiatief voor de buurtwerkplaats.

De uitdaging die BBOZ en de wijkorganisatie Kortenbos aan willen gaan is het realiseren van een wijkvoorziening nieuwe stijl, de buurtwerkplaats Kortenbos. Gesproken wordt van een buurtwerkplaats omdat leefbaarheid, sociaal-culturele activiteiten en werkgelegenheidsontwikkeling elkaar in de nieuwe voorziening ontmoeten. Het is ook een plek waar BBOZ diensten kan aanbieden in en rond het huis, voor bewoners die niet in staat zijn bepaalde taken zelfstandig uit te voeren. Het gaat dan bijvoorbeeld om een klussendienst.

Een broedplaats, klein beginnen en van daaruit verder uitbouwen. Een voorziening die wordt gerund door bewoners, wijk- of vrijwilligersorganisaties of ondernemers op basis van een daadwerkelijke vraag of behoefte aan sociaal-culturele of maatschappelijke activiteiten. Maar eventueel biedt het ook plek aan commerciële- of economische activiteiten. Hiermee wordt het draagvlak voor zo'n voorziening versterkt.

BBOZ wil een ondersteunende rol spelen in het operationele beheer en onderhoud van de buurtwerkplaats. BBOZ biedt daarmee werk- en activeringsplekken aan bewoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Tot slot kan BBOZ diensten in en rond het huis aanbieden aan particulieren of ‘handjes’ aan ondernemers vanuit een flexibele arbeidspool., bijvoorbeeld door de inzet van een klussendienst.

verbinden van mens en buurt

De buurtwerkplaats kan eventueel uitgroeien tot een 'loket' voor integrale leefbaarheid in de wijk. Dit past weer in de eerder genoemde RdQ-gedachte. BBOZ is sterk in het programmeren van diensten in de openbare ruimte en biedt daarmee meerwaarde aan een 'leefbaarheidsloket'.

De bewoners vormen de spil van de buurtwerkplaats. Op verzoek van bewoners wil BBOZ een aanbod doen voor ondersteuning in het beheer en onderhoud en dit programmeren in haar dienstverlening.

HOOFDSTUK 1 SAMENVATTING

In de periode februari-juni 2012 heeft in Kortenbos een draagvlakonderzoek plaatsgevonden onder bewoners en ondernemers over de buurtwerkplaats. Het betrof een intensieve gespreksronde met 66 bewoners en 16 ondernemers. Dit heeft ruim 90 ideeën en wensen opgeleverd, waarvan ruim de helft vanuit de ondernemers. Op 26 juni 2012 is het onderzoek aan de hele buurt gepresenteerd. Zestig bewoners hebben de bijeenkomst bezocht en het heeft tot bijval, enthousiasme en verder draagvlak geleid voor de buurtwerkplaats.

Het onderzoek diende antwoord te geven op de volgende kernvragen:

- Hoe ervaren bewoners hun buurt en de buurtbewoners?
- Hoe kijken bewoners aan tegen het eigen beheer van de buurtwerkplaats?
- Wat willen ondernemers bijdragen aan een buurtwerkplaats?
- Wat maak het voor ondernemers interessant hun bijdrage te leveren?
- Welke inzichten leveren werkbezoeken aan Het Klokhuis Willemspark en Deventer op?
- Welke instellingen zijn geïnteresseerd in het afnemen van ruimte (m²)?
- Op welke (andere) wijze willen instellingen zich aan de buurtwerkplaats verbinden?
- Wat zijn mogelijke locaties voor de buurtwerkplaats?
- Hoe kan het profiel van de buurtwerkplaats er uit zien?

Buurtervaring (hoofdstuk 3)

Bewoners zijn in overwegende mate positief over Kortenbos. Ze zien veel sterke punten en kansen. Kernkwaliteiten van Kortenbos zijn de diversiteit (gemêleerdheid) van de buurtbewoners, de directe nabijheid van culturele- en horecavoorzieningen, openbaar vervoer en de binnenstad, de functiemenging (wonen, bedrijvigheid en recreëren), de rust en aangename sfeer en het Kortenbospark. Andere sterke punten gaan vooral over de sociale kwaliteit, de veiligheid en openbare ruimte. Aandachtspunten (zwak) liggen vooral op de matige sociale cohesie, de openbare ruimte en de veiligheid en vooral het ontbreken van een plek en activiteiten voor de jeugd van 12+. De uitkomsten van de buurtervaring zijn mogelijk interessant voor bijvoorbeeld de deelnemende instellingen van het Uitvoeringsoverleg¹ Kortenbos. Zij kunnen op basis daarvan beoordelen of de uitkomsten aanleiding geven tot actie. In algemene zin kan het onderzoek aanknopingspunten bieden voor samenwerking, afstemming en vraaggericht werken.

Buurtwerkplaats (hoofdstuk 3)

Er is (veel) enthousiasme voor het idee van een buurtwerkplaats in zelfbeheer. Het draagvlak of 'drijfvermogen' is nog een aandachtspunt. Zijn er voldoende bewoners die straks het beheer van de buurtwerkplaats op zich willen nemen? Tijdens de presentatie van het onderzoek op 26 juni 2012 hebben zich ± 20 bewoners gemeld die aan de slag willen met het verder ontwikkelen van de buurtwerkplaats. Dit biedt perspectief. Er is onder bewoners van het Kortenbos voldoende potentieel om een buurtwerkplaats met succes te beheren, maar dit potentieel zal met elkaar in verbinding gebracht moeten worden en begeleid.

¹ Het Uitvoeringsoverleg Kortenbos (UVO) is een overleg onder voorzitterschap van de gemeente, Stadsdeel Centrum waarin bewoners, politie, corporaties en welzijnsinstellingen spreken over de leefbaarheid en afspraken maken over te nemen acties op die leefbaarheid

Dit vraagt daarom professionele begeleiding die in 3 onderdelen kan worden onderscheiden:

- Begeleiding van bewoners bij het maken van een plan of programma van eisen voor de buurtwerkplaats, waarbij de begeleider zich vooral richt op het verbinden, enthousiasmeren en ondersteunen (1^e stap na dit onderzoek).
- Een beheerder (gastheer) als de buurtwerkplaats er daadwerkelijk mocht komen
- Ondersteuning van de reguliere welzijnsorganisaties (bewonersondersteuning, kinder- en jongerenwerk) bij (het ontwikkelen van) activiteiten

De wil van bewoners aan te haken bij de buurtwerkplaats is meerledig:

- Helpen bij de inrichting van de buurtwerkplaats (handen uit de mouwen)
- Zitting nemen in de initiatiefgroep (ontwikkelgroep)
- Gastheer of gastvrouw zijn (opvang bezoekers, bar/buffet)
- Verantwoordelijkheid nemen voor een activiteit
- Ambassadeurschap (bewoners toeleiden naar - en enthousiast maken voor de buurtwerkplaats)

Bewoners gaan de komende periode met meerdere kansrijke ideeën aan de slag die vorm kunnen geven aan de functie en het doel van de buurtwerkplaats.

Ondernemersbetrokkenheid (hoofdstuk 4)

Het betrekken van de ondernemers heeft positief gewerkt. Er is (veel) bereidheid bij ondernemers bij te dragen aan de buurtwerkplaats. Hun betrokkenheid dient wel te worden gezien vanuit het perspectief van een daadwerkelijk aanwezige buurtwerkplaats. De bijdrage van de ondernemers zal kleinschalig, ondersteunend en in natura zijn. Bewoners zouden de bereidheid moeten hebben voor sommige diensten geld beschikbaar te stellen. Denk dan vooral aan ZZP-ers die op verzoek een professionele dienst of product leveren. Het is zaak de betrokkenheid van de ondernemers vast te houden.

Werkbezoeken Deventer en Den Haag (hoofdstuk 5)

Bewoners van Kortenbos hebben werkbezoeken gebracht aan vergelijkbare projecten in Deventer en Den Haag. Dit heeft tot extra inspiratie en enthousiasme geleidt. De opvallendste inzichten die dit heeft opgeleverd gaan over profiel en uitstraling van een buurtwerkplaats en de wijze waarop een gemeente zich kan verbinden aan een buurtwerkplaats en randvoorwaardelijk mogelijk maakt dat bewoners zelfregie krijgen. Het gaat dan vooral om de financiering van de buurtwerkplaats en faciliteren van professionele ondersteuning.

Betrokkenheid maatschappelijke instellingen (hoofdstuk 6)

De maatschappelijke instellingen waarmee gesproken is, geven aan niet structureel ruimte (m²) af te willen nemen in de buurtwerkplaats. Hiermee vervalt een potentiële inkomstenbron voor de buurtwerkplaats.

Het vraagt nog een extra inspanning om afnemers van ruimte te vinden die bijdragen aan de exploitatie van een buurtwerkplaats. Wel willen de wijkpartijen waar mee gesproken is, samenwerken met de buurtwerkplaats en bewoners vanuit hun reguliere (wijkgerichte) werk. Het is de moeite waard te onderzoeken of de buurtwerkplaats een aanleiding kan zijn voor maatschappelijke instellingen echt vraaggericht te gaan werken. Zij doen dus een aanbod op basis van een daadwerkelijke vraag of behoefte. Bewoners in de hoedanigheid van opdrachtgever en de gemeente die de instellingen subsidieert op basis van de vraag van bewoners. De gemeente kan bewoners nog meer zelfregie geven door hen zeggenschap te geven over de dagelijkse leefbaarheid. (Regie-de-Quartier).

Profiel buurtwerkplaats en mogelijke locaties (hoofdstuk 7)

Gedurende het onderzoek hebben betrokkenen 7 potentiële locaties benoemd voor een buurtwerkplaats, al dan niet in combinatie. Bewoners willen in meerderheid eerst de kansen en mogelijkheden onderzoeken die de Kronkel biedt. De Kronkel zou dan een centrale locatie kunnen zijn (makelpunt) waarbij ook op andere locaties activiteiten kunnen plaatsvinden. In deze fase is het ook van belang dat de bewonersorganisatie en BBOZ met elkaar scherp krijgen welke rollen en verantwoordelijkheid ieder het beste op zich kunnen nemen. Uitgangspunt is dat bewoners de spil vormen van de buurtwerkplaats en dat BBOZ faciliteert op het punt van beheer en mogelijk later voor de Regie-de-Quartier.

Voor het concept-profiel van de buurtwerkplaats wordt verwezen naar hoofdstuk 7.2. Hier zijn algemene uitgangspunten opgenomen voor de buurtwerkplaats.

Conclusies en aanbevelingen

In de hoofdstukken 3 t/m 6 vindt u alle conclusies van het onderzoek. De aanbevelingen zijn opgenomen in hoofdstuk 8.

Voor het vervolg is de eerste belangrijke stap dat bewoners in Kortenbos een initiatiefgroep oprichten. De bewoners die hierin zitting hebben, geven aan zelf aan de slag te willen met het maken van eerste plan voor een buurtwerkplaats. Daarbij geven zij aandacht aan beheers- en exploitatieaspecten en aan programmatische zaken (activiteitenprogramma).

HOOFDSTUK 2 PROCESAANPAK

EN de Buurt heeft in samenspraak met de bewonersorganisatie Kortenbos en BBOZ een plan van aanpak vastgesteld om te komen tot een haalbaarheidsonderzoek. Dit hoofdstuk beschrijft het verloop van dat proces in onderdelen:

- Projectorganisatie
- Startbijeenkomst met besturen BBOZ, wijkorganisaties Kortenbos en De Groene Eland
- Het voeren van keukentafelgesprekken met bewoners
- Het houden van brainstormsessie met ondernemers
- Het houden van gesprekken met sleutelfunctionarissen
- Werkbezoeken (excursies in en buiten Den Haag)
- Literatuuronderzoek en geraadpleegde bronnen
- Opstellen globaal programma van eisen
- Rapportage met conclusies en aanbevelingen

Project- en procesorganisatie in kort bestek

Projectgroep

Tijdens het haalbaarheidsonderzoek is een projectgroep actief geweest. Het doel van de projectgroep was de onderlinge samenwerking vorm en inhoud te geven, de voortgang te bewaken en zo nodig samen zaken bij te sturen.

De projectgroep bestond uit:

- Wil den Dunnen (wijkorganisatie Kortenbos)
- Ben Schotel (wijkorganisatie Kortenbos)
- Ewoud den Haas (wijkorganisatie De Groene Eland)
- Ludo Geukers (wijkorganisatie De Groene Eland)
- Henk Daalmeijer (directeur BBOZ)
- Edwin Broekman (projectleider EN de Buurt)

De projectgroep is 6 keer bij elkaar geweest (gemiddeld eens per maand).

Op verzoek van de gemeente heeft De Groene Eland aansluiting gezocht bij het proces omdat de gemeente het Zeeheldenkwartier-Zuid graag betreft bij de ontwikkeling van een buurtwerkplaats.

Startbijeenkomst

Om een gezamenlijk vertrekpunt te hebben, de onderlinge samenwerking te versterken en de eigen rol scherper te krijgen is er eerst een startbijeenkomst belegd met BBOZ en de wijkorganisaties Kortenbos en De Groene Eland. Het resultaat van die bijeenkomst was een startdocument. Hierin zijn doelen en uitgangspunten opgenomen en samenwerkingsafspraken voor het vervolg. Gezamenlijk is geformuleerd dat de centrale doelen zouden zijn: het versterken van de bewonersparticipatie, activering en werkgelegenheidsontwikkeling, meer vraaggericht werken vanuit de wijk en vastleggen wat de sfeer en het profiel van de buurtwerkplaats zouden moeten zijn. Het startdocument is vooral een intern werkdocument voor de projectgroep en een soort van kompas. De concrete invulling van wat de buurtwerkplaats zou moeten worden, gebeurt op basis van alle gesprekken met de wijk.

Het startdocument is besproken met de gemeente Den Haag, stadsdeel Centrum.

Werkoverleg BBOZ en EN de Buurt

De directeur van BBOZ en de projectleider hadden regelmatig een werkoverleg om praktische zaken rond het haalbaarheidsonderzoek te bespreken en gezamenlijke overleggen voor te bereiden.

Communicatie en PR

Het wijknieuws Kortebos en de Elandkrant zijn benut om de buurt te informeren over het haalbaarheidsonderzoek en hen op te roepen voor deelname aan een keukentafelgesprek. Ook de website van de wijkorganisatie Kortebos is benut. Voor het Zeeheldenkwartier is gebruik gemaakt van de digitale muurkrant bij de Albert Heijn aan de Elandstraat. Verder heeft EN de Buurt de twitteraccount van Kortebos gebruikt om tweets te plaatsen.

Betrokkenheid van de buurt

Gaandeweg het proces heeft EN de Buurt de hele buurt uitgenodigd voor een bijeenkomst waarin de resultaten van het draagvlakonderzoek gepresenteerd zouden worden. De bijeenkomst had de volgende doelen:

- een verantwoording van de resultaten aan de gespreksdeelnemers en het vasthouden van hun betrokkenheid
- het informeren van de hele wijk
- het werven van (nieuwe) bewoners voor het vervolg
- het 'losmaken' van enthousiasme voor de buurtwerkplaats

De wijkorganisatie Kortebos fungeerde als gastheer van deze bijeenkomst. De avond is goed bezocht (60 aanwezigen) en in grote meerderheid kijken bewoners positief terug op deze avond. Er hebben zich 20 bewoners aangemeld voor werkgroepen (concrete ideeën) of voor de initiatiefgroep (ontwikkelgroep, beheergroep en programmagroep).

HOOFDSTUK 3 RESULTATEN KEUKENTAFELGESPREKKEN

3.1 Inleiding

In de periode maart-mei 2012 heeft EN de Buurt 8 keukentafelgesprekken gevoerd bij of met bewoners uit Kortenbos. Met 3 bewoners zijn individuele gesprekken gevoerd.

De centrale onderzoeksvragen waren:

- Hoe ervaren bewoners hun buurt en de buurtbewoners?
- Hoe kijken bewoners aan tegen het eigen beheer van de buurtwerkplaats?

De doelen van het vragen naar de buurtervaring en de buurtbewoners waren het goed op gang brengen van het gesprek (elke bewoner wil of kan wel iets zeggen over zijn of haar buurt) en te ontdekken hoe het 'DNA' van de buurt er uit ziet door de bril van bewoners. Dit DNA is weer relevant voor de ontwikkeling van de buurtwerkplaats. Het profiel van de buurtwerkplaats zal aan moeten sluiten bij de buurt om succesvol te kunnen zijn.

3.2 Algemeen beeld van de keukentafelgesprekken

Woonduur en spreiding

De deelnemers aan de gesprekken vormden een goede geografische afspiegeling van de wijk. Ook qua leeftijd is sprake geweest van een redelijk evenwichtige verdeling, van twintigers tot zeventigers. Van de deelnemers was ruim 35% allochtoon. De deelnemers wonen gemiddeld 11,5 jaar op Kortenbos. Verder hebben relatief veel alleenwonenden meegedaan. In Kortenbos ligt het aandeel alleenwonenden hoger dan het stedelijk gemiddelde.

Aantal deelnemers

In totaal is met 66 bewoners gesproken.

Voor de jongeren gold dat slechts een beperkt aantal echt aanspreekbaar was. Hun wensen hadden vooral betrekking op meer buitenplekken voor sport en spel of zij zochten hun vertier bij de Jeugdhaven of in de binnenstad met vrienden. Omdat het hier gaat om de deelnemers van 'pimp up your hood' is het beeld van de wensen van jongeren misschien niet helemaal representatief.

Sfeer

De sfeer tijdens de gesprekken was goed tot uitstekend. De deelnemers vonden het leuk met elkaar over de buurt en een mogelijke buurtwerkplaats te spreken.

3.3 Hoe beleven bewoners hun wijk of buurt

Een buurtwerkplaats zou moeten aansluiten op de leefwereld van bewoners en op hun buurt.

In de keukentafelgesprekken is daarom ook in kaart gebracht hoe bewoners hun buurt ervaren.

Vervolgens is hen gevraagd hoe zij aankijken tegen (het eigen beheer van) een buurtwerkplaats.

Wie wonen er in de buurt (type mensen)?

In alle huiskamergesprekken waarden bewoners de grote verscheidenheid en variëteit als het om de bevolkingssamenstelling gaat. Jong, oud, allochtoon en autochtoon, kapitaalkrachtiger huishoudens en huishoudens met een smallere beurs, alleenwonenden en gezinnen. Een mooie gemêleerdheid.

In het verlengde hiervan wordt ook de functiemenging als een kernkwaliteit van de buurt gezien. Wonen, werken, economie en recreëren zijn aanwezig (wonen, winkeltjes, mooie ambachtelijke bedrijfjes, kunstenaars, galeries).

Uit gemeentelijk onderzoek blijkt dat de ‘pragmatische burger’ de dominante burgerschapstijl is in Kortenbos. Pragmatische burgers zijn merendeels gedreven en hedonistisch: levensgenieters en sensatiezoekers. Deze groep werkt om geld aan die levensstijl uit te geven, heeft minder interesse in politiek of zaken die zich buiten hun eigen wereld afspelen. Deze pragmatische burgers wonen - net als de verantwoordelijken - in betere buurten en zijn goed opgeleid, maar hun politieke belangstelling gaat niet verder dan de eigen voorkeur. Het type burgerschap kan van belang zijn als de overheid een beroep doet op actief burgerschap.

Hoe leven de bewoners?

In hoofdlijnen vinden de deelnemers aan de keukentafelgesprekken de sociale cohesie zwak tot matig. Veel bewoners leven vooral op zichzelf, de bevolkingsgroepen doen weinig met elkaar. De gerichtheid op de buurt is er ook niet altijd. Er zijn bewoners die zeggen dat hun oriëntatie vooral stedelijk is (de binnenstad). Er zou best meer ‘gedoe’, leven of reuring op straat of de buurt mogen zijn. In sommige delen vinden bewoners wel dat er reuring is, zoals de omgeving van Slijkeinde. In het gebied Bakkerstraat/Noordstraat/ZHB-Hoven vinden bewoners dat er wel sprake is van sociale cohesie en dat burens goed met elkaar om gaan. Het lijkt hier vooral te gaan om gezinnen.

Het Kortenbospark is een ‘sociaal kruispunt’ en plek van levendigheid. Ook op het Bakkersplein is veel levendigheid buiten de schooltijden. Meerdere deelnemers hebben aangegeven dat die buitenruimte ook een pijler van de buurtwerkplaats kan zijn en dat bewoners dit met elkaar verbinden.

Die gerichtheid op de binnenstad maakt voor een deel van de wijk een buurtwerkplaats (nog) niet nodig. Dit deel van de bewoners zoekt zijn vertier en afleiding vooral in de aanwezige culturele- of horecavoorzieningen als het Theater aan de Steeg, de Vincentiushof, ‘t Nutshuis, de Bakkerswinkel of het Koorenhuis. “Er is al zoveel in Kortenbos en directe omgeving, voor ons/mij is zo’n buurtwerkplaats niet nodig”.

Voor een groep bewoners is er sprake van ‘belevingsbuurten’. Bewoners in de omgeving Assendelftstraat en Laan vinden dat zij in de binnenstad wonen en niet in Kortenbos. Ondanks dat de deelnemers aan de keukentafelgesprekken vinden dat mensen vooral binnen leven en op zichzelf, wordt Kortenbos wel als een prettige buurt ervaren.

Hoe kunnen bewoners bij de buurt betrokken worden?

Bewoners geven aan dat buurtbetrokkenheid betekent dat men aansluit bij de leefwereld van de verschillende (informele) gemeenschappen in de buurt. Handelen vanuit dat perspectief. Samen nagaan wat de verschillende groepen leuk en interessant vinden, bij welke activiteiten bewoners zich willen aansluiten en welke activiteiten en/of ontmoetingen bepaalde bewoners al in de eigen groep organiseren.

Bewoners kunnen verder kijken in hoeverre bepaalde gemeenschappen ‘empowered’ moeten worden. Hoe zorg je ervoor dat zij zich beter kunnen redden, zelfstandig of door gebruik te maken van een netwerk om hen heen (‘samenredzaam’).

Een ander idee om mensen bij de buurt te betrekken is dat buurtbewoners 1 of 2 mensen uit hun netwerk meenemen naar buurtactiviteiten. Een soort van zwaan-kleef-aan.

Verder hebben bewoners aangegeven de sociale media veel beter te willen benutten. Hiermee kunnen dan bewoners worden bereikt die niet - of minder actief zijn en/of niet de ‘draggers’ van de buurt of hun gemeenschap zijn.

Bewoners vinden in dit verband het ook van belang dat er een professional beschikbaar is die de (sterk) verschillende groepen in de wijk verbindt, schakelt, enthousiasmeert en ondersteunt.

Hoe willen bewoners aangesproken worden?

In bijna alle keukentafelgesprekken geven deelnemers aan dat bewoners persoonlijk aangesproken willen worden, 1-op-1 en mondeling.

Wervend aanspreken, bijvoorbeeld door op strategische plekken regelmatig “soep-en-praatje” aan te bieden, of een buurttafel, tentgesprek, tuinhekgesprek, mobiele huiskamer en van daaruit mensen aanspreken. Regelmatig langs de deuren gaan en met mensen gesprekjes over de buurt aanknopen en/of flyers bezorgen.

Ook geven sommige bewoners aan graag mee te denken bij de verdere ontwikkeling van een buurtwerkplaats om daarmee de betrokkenheid te vergroten. Doe een beroep op de krachten en kwaliteiten van mensen, net als bij de Parels van Kortenbos². Deze activiteit waarderen bewoners erg.

Kortenbos in termen van sterk, zwak, kans en bedreiging

Als het gaat om de buurt is bewoners gevraagd wat zij als positief en zwak ervaren en waar zij kansen of bedreigingen zien. Daarbij overheerst het positieve. Bewoners hebben 24 sterke punten, 25 kansen, 20 zwakke punten en 13 bedreigingen benoemd. Veel zaken slaan terug op de kwaliteit van de openbare ruimte (schoon, heel en veilig) en op de sociale kwaliteit van Kortenbos. De belangrijkste uitkomsten zijn in deze paragraaf terug te vinden. Het totale overzicht is opgenomen in bijlage 1 t/m 4.

Kwaliteiten van Kortenbos

In alle gesprekken is de directe nabijheid of aanwezigheid van voorzieningen en de grote verscheidenheid van bevolkingsgroepen genoemd. Ook vaak genoemd zijn de prettige, gezellige en veilige sfeer, de rust en het Kortenbospark. Omdat deze zaken zo vaak zijn genoemd zou je dit kernkwaliteiten van Kortenbos kunnen noemen.

Kansen voor Kortenbos

In algemene zin zijn de jongeren het vaakst genoemd als thema waar kansen liggen voor Kortenbos. Het gaat dan om een binnenaccommodatie voor jongeren (16+) met daaraan gekoppeld activiteiten en te werken aan een meer positief beeld over jongeren. Ook zien bewoners de mogelijke komst van een buurtwerkplaats als een kans de betrokkenheid op elkaar en de buurt te versterken. Opvallend is verder dat sommige bewoners het begrip ‘buurtwerkplaats’ ook betrekken op de buitenplekken in de wijk die als ‘sociaal knooppunt’ gelden. Hier zien zij verbindingen. Ook vaker genoemd is het realiseren van een digitaal prikbord voor de wijk (vraag en aanbod van bewoners bij elkaar brengen, activiteiten of evenementen zichtbaar maken) en het versterken van de sociale cohesie.

Aandachtspunten voor Kortenbos

In de sfeer van zwak of bedreiging is het ontbreken van een voorziening voor jongeren het vaakst genoemd. Bewoners vertalen dit ook als kans (zie boven). Ook regelmatig noemen bewoners een afnemend gevoel van veiligheid door met name een (recente) toename van straatberovingen en de publiciteit daar om heen en de sociale cohesie. Een deel van de wijk vindt ook de basis niet op orde. Hier bedoelen zij de kwaliteit van de openbare ruimte mee (schoon, heel, veilig en betrouwbare professionals). Vanuit deze beleving geven zij aan dat dit niet stimuleert actief te worden en zich in te zetten voor de buurt.

² De Parels van Kortenbos is een tweejaarlijks evenement waarin wijkbewoners of ondernemers met een bijzondere hobby, vaardigheid of talent zich presenteren aan de buurt

Een deel van de bewoners is minder tevreden over de huidige fysieke speelvoorziening voor kinderen op het Bakkersplein. Zij vinden dat er te weinig toestellen zijn voor te veel kinderen. In de sfeer van bedreigingen is het beeld wat diffuus.

Er springen geen zaken uit die vaker zijn genoemd als 'bedreiging' of ze worden als 'zwak' ervaren. Voor zover je wel van een algemeen beeld zou kunnen spreken in de sfeer van 'bedreiging' gaat het om de voorwaarden die ontbreken bij het stimuleren van bewonersparticipatie (teveel vrijblijvendheid bij bewoners, een nog te beperkte groep bewonerskader en de beschikbaarheid van de juiste professionele ondersteuning).

3.4 Ideeën bewoners over de buurtwerkplaats

Bewoners hebben in totaal 43 wensen, ideeën of suggesties aangedragen. In bijlage 5 is het totale overzicht te vinden. Voor 42% van de ingediende ideeën geldt dat 1 of meerdere bewoners zich aan dat idee willen verbinden en actief betrokken willen zijn bij de uitwerking of uitvoering van dat idee.

Bewonerswensen of - ideeën voor een buurtwerkplaats

In de keukentafelgesprekken redeneren de deelnemers vooral vanuit zichzelf als het gaat om wensen, ideeën of behoeftes. In enkele gevallen noemen bewoners mogelijke vragen of behoeftes die mogelijk leven in de buurt.

Kansrijke ideeën zijn:

- Huiswerkbegeleiding door buurtbewoner aan buurtkinderen
- Repair Café
- Jaarlijkse buurtveiling
- Bierproeverij/markt
- Buurtfestival
- Knutselclub voor kinderen
- DJ-workshops

3.5 Wat willen bewoners zelf doen voor de buurtwerkplaats?

Wat bewoners zelf willen doen is in 4 categorieën onder te verdelen:

- meedenken over de verdere ontwikkeling en uitwerking van een buurtwerkplaats (over het concept of over concrete activiteiten)
- betrokkenheid en/of verantwoordelijkheid voor een activiteit
- gastheer of gastvrouw zijn
- ambassadeurschap vervullen (buurt verwijzen naar buurtwerkplaats, leggen van verbindingen tussen buurt en buurtwerkplaats)

Ook geven enkele bewoners aan de handen actief uit de mouwen te willen steken als het om de inrichting van de buurtwerkplaats gaat.

Aan enthousiasme en ideeën geen gebrek. Wanneer het gaat om de schouders en samen onderzetten is het aantal bewoners beperkt dat betrokken wil blijven en aan de slag wil.

3.6 Wat hebben bewoners nodig?

De randvoorwaarden voor zelfbeheer door bewoners zijn

- professionele achtervang
- basale fysieke inrichting

Professionele ondersteuning

In nagenoeg alle gesprekken wordt professionele achtervang noodzakelijk gevonden. In elk geval in de beginperiode van een buurtwerkplaats. Deze professional heeft de rol van beheerder (gastheer of gastvrouw). De beheerder heeft een team van bewoners om zich heen die met hem/haar het beheer voeren. Daarnaast gaven bewoners aan het belangrijk te vinden dat bewoners ondersteund worden bij het programmatisch deel van de buurtwerkplaats (activiteiten). Het zou dan moeten gaan om iemand die een coördinerende rol heeft en verbindende kwaliteiten en/of bewoners helpt die rollen (coördineren, verbinden) zelf te doen. Verder dient hij/zij flexibel te zijn: ondersteunen waar het moet en op de handen blijven zitten waar dat kan. Bewoners dienen de ruimte te krijgen.

Basale inrichting

In de keukentafelgesprekken is het moeilijk gebleken de concrete bouwkundige eisen of - behoeften scherp te krijgen. Een deel van de bewoners geeft aan met een basale inventaris en inrichting uit de voeten te kunnen. We hebben het dan over een activiteiten- en overlegruimte, een pantry, telefoon en internet. Ook apparatuur voor de koffie/thee en fris en een kopieerfaciliteit. Daarnaast opberg- en gebruiksmaterialen die nodig zijn voor de concrete activiteiten die bewoners uitvoeren en aanbieden.

Uiteraard is er ook een ruimte nodig voor de bewonersorganisatie Kortenbos en hun administratieve ondersteuning.

Niet alle activiteiten hoeven gratis, bewoners kunnen best een financiële bijdrage leveren voor de exploitatie van een buurtwerkplaats.

3.7 Welke sfeer zou een buurtwerkplaats moeten krijgen

De sfeer zou gastvrij, laagdrempelig, prettig en uitnodigend moeten zijn. Er mag geen sprake zijn van dominante personen of groepen, waardoor andere bezoekers zich niet welkom of bekeken voelen.

Over de diverse locaties zijn de meningen niet eenduidig. De gevoelens hebben betrekking op de fysieke plek in de wijk, de uitwendige uitstraling en de sfeer binnen. De Kronkel wordt door de meerderheid van de informanten de meest voor de hand liggende locatie gevonden. Wel zou de uitstraling en de buitenkant van de Kronkel meer uitnodigend mogen zijn. Verder wordt het gebouw nu niet gastvrij gevonden. Geen prettige sfeer en geen gastvrije, behulpzame medewerkers. Bij binnenkomst voelt men zich bekeken door personen die kennelijk tot de vaste bezoekers behoren. Ook wordt de Kronkel sterk geassocieerd met ouderen, waardoor andere groepen zich niet uitgenodigd voelen de Kronkel te bezoeken. Gaandeweg is onder bewoners een voorkeur ontstaan voor de Kronkel als locatie waar de buurtwerkplaats zou kunnen starten.

3.8 Gesprekken Zeeheldenkwartier-Zuid

Het is nog niet gelukt gesprekken met bewoners en ondernemers in het Zeeheldenkwartier-Zuid te voeren. De gemeente wil dit deel van het stadsdeel graag meenemen in de ontwikkeling van de buurtwerkplaats. In het najaar van 2012 wordt een poging gedaan deze gesprekken alsnog te voeren.

Conclusies

1. Bewoners hebben 43 ideeën en voorstellen aangedragen. Met minimaal 7 ideeën gaan bewoners ook aan de slag.
2. Er is onder bewoners enthousiasme voor een buurtwerkplaats en daar ook de schouders onder te zetten. Ieder individu vanuit een eigen taak, rol of verantwoordelijkheid. Wel is het 'drijfvermogen' nog fragiel. Opgeteld zijn er voldoende mensen die de schouders er onder willen zetten, maar de inzet die ze willen plegen is verschillend. Zo wil de ene bewoner actief bij de verdere ontwikkeling betrokken zijn, de ander ziet voor zichzelf een rol als gastvrouw, of als verantwoordelijke voor een activiteit. De bereidwilligheid is ook afhankelijk van of de buurtwerkplaats er ook echt gaat komen (eerst zien en dan geloven). Ook kan de inzet variëren van eenmalig tot structureel.
3. Onafhankelijk van elkaar geven bewoners aan dat professionele begeleiding bij het verdere proces een harde randvoorwaarde is. Zeker in de fase tot aan de eventuele implementatie. Indirect geven ze aan dat er een spil moet zijn, een centrale, coördinerende persoon die kan zorgen voor continuïteit. Op basis van de ruime ervaring met bewonersparticipatie onderschrijft EN de Buurt deze voorwaarde. Er is bewonerspotentieel aanwezig in de wijk dat in staat mag worden geacht een goede bijdrage te leveren aan de verdere ontwikkeling en eventueel het beheer van de buurtwerkplaats, maar dit komt momenteel niet goed tot stand omdat er geen professional is die tussen bewoners van verschillend niveau bemiddelt, schakelt, verbindt en zo nodig het vertrouwen of zelfbewustzijn bij bewoners aanwakkert.
4. Bewoners en ondernemers geven aan dat de buurtwerkplaats de kans en de tijd moet krijgen zich te ontwikkelen. Klein beginnen en dan uitbouwen, een soort van broedplaats.
5. Opvallend is dat bewoners de verscheidenheid van de buurt roemen als kernkwaliteit en een deel van de wijk tegelijkertijd aangeeft dat een buurtwerkplaats vooral betekenis heeft voor bepaalde (deels kwetsbare) doelgroepen in de wijk zoals ouderen en jongeren. Niet alle bewoners leggen dus een verbinding tussen de buurtwerkplaats en de verscheidenheid van mensen als kernkwaliteit van de wijk én bezoeker.
6. Er liggen voor wijkorganisaties als het Buurt Interventie Team Kortenbos (BIT)³, de bewonersorganisatie Kortenbos en BBOZ veel kansen hun positie, herkenbaarheid en zichtbaarheid te vergroten en daarmee veel meer een bondgenoot van bewoners te worden, kijkend naar de suggesties die bewoners aandragen hoe bewoners aangesproken kunnen worden. En daarmee dus ook de buurtwerkplaats een sociaal knooppunt van de wijk te maken. De netwerken kunnen dus versterkt en/of ontwikkeld worden.
7. De uitkomsten van de buurtbeleving (zie ook bijlagen 1 t/m 4) zouden (nieuwe) aandachtspunten kunnen opleveren voor de welzijnsinstellingen in Kortenbos, de gemeente en belangrijke bewonersgremia als de wijkorganisatie en het Buurt Interventieteam.

³ Het BIT Kortenbos is een groep bewoners die meerdere keren per week een rondgang maakt door de wijk. Zij onderzoeken of er aandachtspunten zijn op schoon, heel en veilig en geven dit door aan de gemeente en politie. Gemeente en politie nemen zo nodig actie.

8. De behoefte aan professionele ondersteuning is meerledig (zie ook conclusie 3). Ten eerste gaat het om de procesbegeleiding bij het zetten van de volgende stap na de uitkomsten van dit onderzoek, het maken van een plan (programma van eisen, voor een buurtwerkplaats. Ten tweede gaat het om een beheerder van een eventuele buurtwerkplaats en als laatste om bewonersondersteuning bij activiteiten.
9. Uit de gesprekken is gebleken dat bewoners vooral denken aan de functies ontmoeting en activiteiten als het om de buurtwerkplaats gaat. Aspecten als economie, werkgelegenheidsontwikkeling, activering of dagbesteding (startend ondernemerschap, oefenen met ondernemerschap, werk-/leerplekken, dagbestedingsplekken) worden door de informanten niet uit zichzelf benoemt als functies van de buurtwerkplaats. Wel ziet de (allochtone) vrouwengroep kansen en mogelijkheden als het gaat om oefenen met ondernemerschap binnen hun netwerk. Ook hebben bewoners niet uit zichzelf aangegeven behoefte te hebben aan diensten, bijvoorbeeld in en rond het huis. Verder kwamen bewoners niet spontaan van onderop met de Regie-de-Quartiergedachte (RdQ) als functie die een buurtwerkplaats kan hebben. De functies als werkgelegenheidsontwikkeling of RdQ worden nog vooral gezien door BBOZ en de wijkorganisatie.
10. Het is nog niet gelukt bewoners uit het Zeeheldenkwartier-Zuid te bereiken. De wijkinstellingen en De Groene Eland die een rol hebben bij de bewonersparticipatie hebben nog onvoldoende een relatie met de bewoners in het Zeeheldenkwartier kunnen opbouwen en hen van daaruit te interesseren voor een gesprek. Waar bewoners wel zijn aangesproken, toonden zij geen interesse of betrokkenheid. Dit vraagt aandacht, nu is het Zeeheldenkwartier-Zuid een witte vlek gebleven.

HOOFDSTUK 4 RESULTATEN BRAINSTORMS MET 16 ONDERNEMERS

Inleiding

De buurt Kortenbos herbergt nog steeds veel bedrijvigheid. Dit concentreert zich vooral op het Westeinde en aan de Torenstraat en Jan Hendrikstraat. Verder herbergen de Assendelftstraat, Geest en Vleerstraat nog bedrijven met een winkelfunctie. Het zijn bijzondere ondernemingen en mooie ambachtelijke bedrijven die vaak al lang zijn gevestigd in de wijk. Kortenbos biedt verder plek aan kunstenaars en galleries. Dit zorgt voor een mooie functiemenging en de levendigheid.

De ondernemers of ZZP-ers kunnen betrokkenheid, kennis, ervaring en kwaliteiten bieden als het om de leefbaarheid van een buurt gaat. Een buurtwerkplaats zou bewoners en ondernemers met elkaar in verbinding kunnen brengen. Bij het haalbaarheidsonderzoek is ook met hen die verbinding gezocht, in de vorm van 3 brainstormsessies en 2 individuele gesprekken met ondernemers. De ondernemers zijn persoonlijk in hun winkel of bedrijf benaderd voor deelname aan een brainstormbijeenkomst. Dit heeft responsverhogend gewerkt.

De centrale vragen aan de ondernemers waren:

- Wat wil een ondernemer bijdragen aan een buurtwerkplaats?
- Wat heeft een ondernemer nodig om een bijdrage te leveren?
(wat maakt meedoen voor hem of haar interessant)

4.1 Wat bieden of brengen ondernemers?

In de gesprekken hebben ondernemers in duo's gesproken over wat zij Kortenbos kunnen bieden als het om de buurtwerkplaats en/of verbinding met bewoners gaat. Overigens geldt voor veel van deze ondernemers dat zij zelf ook bewoners van Kortenbos zijn. De ondernemers hebben 49 ideeën of suggesties ingediend (zie bijlage 6).

Kansrijke ideeën van ondernemers:

- Meedenken of mee-ontwikkelen over imago en uitstraling buurtwerkplaats
- Meehelpen bij locatie-onderzoek voor buurtwerkplaats
- Het knippen en/of scheren van mensen met een kleine beurs tegen kostprijs of om niet
- Het ontwikkelen van laagdrempelige flexwerkplekken aan ondernemers/ZZP-ers
- Creativiteitsactiviteiten voor kinderen tot 12 jaar (verbinding mogelijk met bewonersidee)
- Know-how en ervaring delen voor het organiseren van activiteiten en evenementen (verbinding mogelijk met bewonersideeën)
- Uitwisselen van ervaring en kennis tussen bewoners- of ondernemersinitiatieven tussen Kortenbos en Zeeheldenkwartier (verbinding mogelijk met bewonersideeën)

4.2 Wat willen ondernemers halen of wat maakt meedoen interessant?

Net zoals het voor bewoners belangrijk is dat de randvoorwaarden goed geregeld zijn als zij zich inzetten voor de buurt, geldt natuurlijk ook voor ondernemers dat zij enthousiast worden (gemaakt) als zij zich maatschappelijk betrokken tonen.

Motieven ondernemers	
1	Als ondernemer toon ik mijn betrokkenheid vanuit onbaatzuchtigheid. Ik zou blij zijn als ik 1 of meerdere bewoners vooruit help. Wel in een goede verhouding, het mag mijn dagelijkse bedrijfsvoering en werk niet hinderen
2	Netwerken opbouwen en van daaruit (warme) acquisitie verrichten
3	Mensen vooruit helpen en waardering terug krijgen of dat bewoners blij van me worden
4	De jeugd interesseren in mijn vak, ook als toekomstperspectief (werk of ondernemerschap)
5	Bewoners en/of organisaties hebben de bereidheid ondernemes of ZP-ers ook te betalen voor hun diensten (in goed onderling overleg, eventueel ook met aangepaste tarieven)
6	Iets teruggeven aan de buurt omdat ik er zelf prettig woon of werk
7	Dat mijn betrokkenheid er toe leidt dat bewoners mijn winkel weten te vinden
8	Verbondenheid met de buurt opbouwen

Uit de bovenstaande tabel blijkt dat bewoners in meerderheid graag iets willen doen voor de buurt vanuit een maatschappelijke betrokkenheid of iets voor de buurt te willen doen. Dat maakt meedoen voor hen de moeite waard.

Conclusies

1. De betrokkenheid en enthousiasme van de ondernemers bij het draagvlakonderzoek heeft (verrassend) positief uitpakkt. De 16 ondernemers hebben 49 ideeën of suggesties gedaan om hun betrokkenheid te tonen. Daar zitten in elk geval 3 kansrijke ideeën bij (meedenken in de ontwikkeling van de buurtwerkplaats, meedoen aan een locatie-onderzoek en bewoners met een smalle beurs gratis of tegen kostprijs knippen) .
2. De ondernemers willen hun bijdrage vooral leveren als de buurtwerkplaats er daadwerkelijk is en in de vorm van raad of advies (in natura). Een enkeling wil actief meedenken in de volgende fase naar het maken van een concept-plan en –programma.
3. De meeste ondernemers willen bijdragen vanuit een intrinsieke motivatie en onbaatzuchtigheid. Maar er zijn ook ondernemers (ZZP-ers) die financieel gecompenseerd willen worden als hen gevraagd wordt een professionele dienst of product te leveren.

HOOFDSTUK 5 WEERGAVE WERKBEZOeken

Dit hoofdstuk is een korte weergave van de bezoeken aan Wijk- en Dienstencentrum Het Klokhuis in Willemspark/Archipel in Den Haag en de buurtwerkplaats van Cambio Buurtbeheer en Informatie- en Ontmoetingscentrum de Elegast in Deventer.

De bezoeken in Deventer dienden vooral om inspiratie en enthousiasme op te doen voor de buurtwerkplaats in Den Haag. De uitwisseling met het Klokhuis had vooral tot doel om een vergelijkbaar project in Den Haag zelf te bezoeken (buurthuis in bewonersbeheer).

5.1 Wijk- en Dienstencentrum Het Klokhuis Den Haag

Het Klokhuis is al sinds 2006 in zelfbeheer van bewoners. De gemeente wilde Het Klokhuis afstoten, waarna bewoners een politieke lobby startten om hun 'buurthuis' te behouden voor de wijk door het beheer als bewoners zelf te gaan doen. De bewoners hebben de Stichting Het Klokhuis opgericht. De Stichting is verantwoordelijk voor het beheer en de exploitatie. Zij bieden een beperkt aantal activiteiten aan, maar zijn vooral 'verhuurder' van de beschikbare ruimtes in Het Klokhuis en het bemensen van het buffet (bar). De professionele beheerder opereert vooral achter de schermen. De bestuursvoorzitter is het gezicht van het Klokhuis. Ontmoeting vindt vooral plaats rond de vele activiteiten die plaatsvinden. Het activiteitenprogramma is heel uitlopend. Het Klokhuis heeft maar in beperkte mate een huiskamerfunctie. Dat komt vooral omdat het niet op een druk sociaal knooppunt in de wijk ligt. Sinds de start draaien bewoners Het Klokhuis met succes. Er is sprake van een goede bezetting van het gebouw en veel vaste huurders. De Stichting werkt met een actief waarderingsbeleid als het om hun ruim 20 vrijwilligers gaat. Op deze wijze binden zij betrokken bewoners en houden hen vast. De Stichting waardeert haar vrijwilligers door het aanbieden van gezamenlijke uitjes/excursies, een attentie tijdens verjaardagen of ziekte, een kerstmaaltijd e.d. De inzet van vrijwilligers loopt uiteen van enkele uren per week tot ruim 20 uur per week. De vrijwilligers zijn voornamelijk boven de 70 jaar en worden ingezet op het buffet (koffie/thee/drank, ontvangst).

Het Klokhuis besteedt het beheer en onderhoud uit aan professionele partijen. De Stichting vindt het belangrijk dat dit goed en netjes gebeurt. Het gaat dan om de schoonmaak, schilder- en sauswerk en ander bouwkundig- of installatiewerk.

Het Klokhuis voert een sleutelbeheer dat uitgaat van vertrouwen in de gebruikers. Elke regelmatige gebruiker heeft een sleutel en een eigen toegangscode van de alarmering. Ook is sprake van cameratoezicht. Ervaringen in het verleden hebben de Stichting er toe gebracht camera's op te hangen.

De gemeente subsidieert grosso modo 2/3 deel van de exploitatie van ± € 120.000. Het gaat dan om de huur van het gebouw en de kosten van een professionele beheerder. De overige inkomsten verwerft het Klokhuis met de zaalverhuur en het buffet. De Stichting mag een beperkt deel van een exploitatie-overschot aanhouden als buffer voor toekomstige uitgaven voor vervanging, beheer en onderhoud.

5.2 Buurtwerkplaats Cambio Deventer

Cambio Buurtbeheer is net als BBOZ een buurtbeheerbedrijf van het eerste uur in Nederland. Cambio is ontstaan van onderop. Bewoners die zich ergerden aan de rotzooi op straat en spontaan veegploegjes vormden in verschillende buurten in de stad. De bewoners hebben zich op enig moment verenigd en een meer professionele organisatie opgericht. Bewonersparticipatie staat nog steeds in het vaandel bij Cambio, waarbij het accent vooral ligt op gedragsbeïnvloeding en bewustwording. Dit doen zij bijvoorbeeld met de methodiek Deventer Schoon Familie.

Cambio is een sociale onderneming die leefbaarheid, activering en bewonersparticipatie als werkdomeinen heeft. Het verricht aanvullende taken in de openbare ruimte met de inzet van mensen die een grote afstand tot de arbeidsmarkt hebben. Het gaat om de moeilijkst bemiddelbare groep. Mensen met een sociale problematiek, verslavingsproblematiek, schuldenproblematiek of een psychiatrische problematiek. Cambio is verdeeld in 4 bedrijfsonderdelen: activering, techniek, reiniging en sociaal beheer/leefbaarheid.

De buurtwerkplaats bevindt zich in een herstructureringsgebied en de locaties zijn daardoor tijdelijk in gebruik. De locaties had Cambio al in gebruik voor reguliere activiteiten. De buurtwerkplaats functioneert sinds 2009. In de buurtwerkplaats hebben bewoners en Cambio de gelegenheid eigen activiteiten te ontwikkelen en aan te bieden door het aanbieden van ruimte en faciliteiten. Het is een plek waar leefbaarheid, sociale activering en werkgelegenheidsontwikkeling elkaar ontmoeten. Activiteiten op het gebied van schoon, heel en veilig zijn ook toegevoegd, waarbij de methodiek Deventer Schoon Familie (DSF) een belangrijke rol speelt. Met de DSF worden bewoners en instellingen gestimuleerd hun eigen straat of buurt schoon te houden en als beloning/waardering biedt Cambio ondersteuning en faciliteiten voor bijvoorbeeld schoonmaakacties in de buurt. De buurtwerkplaats beschikt over verschillende functies. Aanwezig zijn een sleutelwerkplaats, waarbij ook leerlingen van het Voortgezet Speciaal Onderwijs worden in gezet in het kader van arbeidstraining, een keuken waar cateringactiviteiten plaatsvinden en waar bewoners samen kunnen koken, een wasserij en buurtrestaurant. Ongeveer 10 tot 12 bewonersgroepen maken regelmatig gebruik van de buurtwerkplaats (maximaal 140 verschillende bezoekers per week). Werkende weg heeft Cambio geleerd hoe een buurtwerkplaats het beste kan worden ingericht en ondersteunt.

5.3 Informatie- en Ontmoetingscentrum de Elegast

De Elegast was tot 2009 een activiteitencentrum in beheer van Raster Groep (stedelijke welzijnsorganisatie). In het kader van het accommodatiebeleid heeft de gemeente Deventer en Raster het gebouw afgestoten. De Elegast staat in een herstructureringswijk en woonbedrijf Ieder1 wilde de voorziening heel graag behouden voor de wijk. Zij hebben de Stichting Parolo bereid gevonden het gebouw te exploiteren. Een maatschappelijke voorwaarde was dat de bovenverdieping behouden bleef als jongerencentrum (deels in beheer bij jongeren zelf).

De Stichting Parolo is een sociale onderneming. Parolo staat voor Participatie op Locatie. De kerntaak is het beheren van locaties waar de beschikbare ruimtes of zalen (semi)commercieel worden verhuurd en de horeca een pijler is door te werken met hoogwaardige producten. Daarnaast is het credo om 'zalen met een ziel' aan te bieden, wat dan bijvoorbeeld gebeurt door het gebouw en de inrichting kwaliteit en uitstraling te geven.

Parolo benoemt zichzelf als een bijzondere organisatie omdat zij sociale doelen realiseert binnen werkerterreinen waar grote bezuinigingen plaatsvinden, bijvoorbeeld op buurthuizen en re-integratie. Als sociale onderneming biedt Parolo werk aan ruim 70 trajectmedewerkers. Veertien organisaties plaatsen deze medewerkers bij Parolo. Parolo beheert 4 accommodaties en een BedNoBreakfast (logeerappartementen bij een woonzorgcomplex).

Naast de trajectmedewerkers biedt Parolo ook nieuwe kansen voor wijkontmoetingscentra (door het beheer te gaan doen) en aan kunstenaars met een beperking. Hun werk hangt prominent in alle accommodaties.

Elke vrijwilliger of trajectmedewerker is welkom. Wel vindt er een intake plaats en wordt gekeken op welke locatie een vrijwilliger of trajectmedewerker het meest op zijn of haar plek is. De beheerders hebben vaak een horeca-achtergrond en weten dus hoe je gasten en medewerkers in een gastvrije en aangename sfeer onthaalt. Ook hebben zij affiniteit met hun doelgroep. Hun levenservaring garandeert dat bezoekers en medewerkers op de juiste manier worden aangesproken en zich

welkom voelen. Zo werkt er in de Elegast bijvoorbeeld een medewerker met autisme. De beheerder weet hier goed mee om te gaan en begeleidt deze medewerker op de juiste manier. Ook bezoekers spreekt hij op een manier aan die bij hun past. De beheerder: “ik spreek iedereen op hun niveau aan”.

De filosofie van Parolo is verder dat hun accommodaties een soort van hotspots in de wijk zijn. Zij noemen de (kleinere) ruimtes bewust geen spreekkamers, maar werk- en ontmoetingsplekken. Hiermee wil Parolo onderlinge ontmoeting en uitwisseling stimuleren. Een wijkwerker ontvangt dus bijvoorbeeld zijn klanten in de centrale ruimte aan een tafeltje of werkt daar. Een andere filosofie is om zoveel mogelijk zonder subsidies te willen werken en daarmee zoveel mogelijk onafhankelijk te blijven.

De Elegast herbergt veel verschillende gebruikers. Van jongeren tot ouderen, allochtoon en autochtoon, professionele organisaties tot de Afrikaanse kerk. Die verscheidenheid functioneert langs – en met elkaar binnen een ontspannen sfeer.

De gemeente Deventer is bereid gebleken het gebouw tegen gunstige voorwaarden te verhuren. Omdat het gebouw ooit op de nominatie stond te worden gesloopt is de gemeente bereid gebleken de huur aanzienlijk te verlagen (huur op basis van slooptestemming). Hierdoor krijgt de Stichting Parolo een echte kans de Elegast te ontwikkelen en levensvatbaar te maken.

Conclusies

1. De werkbezoeken hebben beantwoord aan de doelen, het opdoen van inspiratie en enthousiasme en referentiekaders krijgen.
2. Het bezoek aan wijk- en dienstencentrum Het Klokhuis heeft veel inzicht gegeven en ook een wenkend financieel perspectief voor Kortenbos (en Zeeheldenkwartier). De gemeente subsidieert 2/3 deel van de exploitatie van Het Klokhuis. Het gaat dan om de huur van het gebouw en de loonkosten van een beheerder. Met de inkomsten van zaalhuur en het buffet wordt het andere deel van de exploitatie gedekt.
3. Bij het bezoek aan Deventer sprak vooral de Elegast tot de verbeelding. De sfeer, aankleding en gastheerschap is goed en uitnodigend. De Elegast werkt ook met kwetsbare medewerkers en beantwoordde meer aan wat we in Den Haag als buurtwerkplaats voor ons zien dan de buurtwerkplaats van Cambio. Een ander belangrijk ‘leerpunt’ was de opstelling van de gemeente Deventer die het gebouw voor een laag tarief verhuurt om het initiatief ook echt kansen te geven zich te ontwikkelen.

HOOFDSTUK 6 INSTELLINGEN ALS GEBRUIKERS OF PARTNERS

Met meerdere instellingen of (professionele) organisaties zijn gesprekken gevoerd over de buurtwerkplaats. De kernvragen voor deze gesprekken waren:

- Is de instelling geïnteresseerd in het afnemen van ruimte (m²) in de buurtwerkplaats?
- Op welke (andere) wijze wil de instelling zich aan de buurtwerkplaats verbinden?

6.1 Gemeente Den Haag, Stadsdeel Centrum

Het Stadsdeel Centrum werkt gebiedsgericht met een eigen locatie en publieksfunctie in het stadsdeel . Het Stadsdeel wil de reguliere buurtoverleggen (UVO) en buurtbijeenkomsten in de buurtwerkplaats houden. Het gaat dus om het regelmatig huren van een overlegruimte en het incidenteel gebruik van een grote ruimte voor buurtbijeenkomsten.

6.2 Staedion

Staedion werkt ook al geruime tijd gebiedsgericht. Voor Kortenbos is er een sociaal beheerder en er zijn 4 huismeesters werkzaam in Kortenbos. De huismeesters hebben een fysieke plek in de eigen wooncomplexen. Zij beschikken over een goed netwerk onder de huurders. Staedion wil vanuit de huidige gebiedsgerichte werkwijze de verbinding zoeken met de buurtwerkplaats. Het incidentele gebruik van overlegruimte is een optie, bijvoorbeeld als het gaat om overleg met de eigen huurders (bewonerscommissie). Staedion zal niet structureel ruimte afnemen.

6.3 XTRA

XTRA is de fusieorganisatie tussen Zebra, VÓÓR Welzijn en Mooi. Boog sluit zich zeer waarschijnlijk nog aan. XTRA geeft aan te voorzien dat ze niet structureel ruimte zullen afnemen in de buurtwerkplaats. Zij beschikken momenteel al over verschillende werklocaties en in het kader van de fusie vinden nog verhuisbewegingen plaats binnen de eigen locaties. XTRA geeft aan moeite te hebben met de positie van BBOZ binnen het concept buurtwerkplaats. Zebra is ooit beheerder geweest van gebouwen in Kortenbos (bijvoorbeeld Het Anker) en hun vertrek uit de wijk is onvrijwillig geweest. Het sluiten van Het Anker was een besluit van de gemeente. Als het gaat om de buurtwerkplaats zou het niet op voorhand zo mogen zijn dat BBOZ 'via de zijdeur' de rol van samenwerkingspartner met de wijkorganisatie en bewoners krijgt, waar XTRA die in het verleden had (Zebra).

6.4 Carolusschool en Schabergschool

De basisscholen hebben vooral een verbinding met de buurtkinderen, hun ouders en met organisaties als 2aanTwee (kinderdagverblijf) en de welzijnsorganisaties Boog (opbouwwerk) en de Jeugdhaven (kinderwerk). Activiteiten vinden vooral binnen de eigen school plaats . Wel bezoeken kinderen bijvoorbeeld sportactiviteiten bij de Jeugdhaven. Een nauwe relatie met de wijkorganisatie of de bewoners is er niet. Beide scholen zijn in overwegende mate buurtscholen. Buitenschoolse activiteiten, zoals de verlengde schooldag, zouden in de toekomst eventueel aangeboden kunnen worden vanuit de buurtwerkplaats en door bewoners/ondernemers uit de buurt zelf. Het gaat dan om sport, drama, dans, muziek en tekenen. Deze worden nu bijvoorbeeld ingekocht bij het Koorenhuis. De scholen zeggen dat er behoefte is extra kleinschalige, laagdrempelige activiteiten gericht op sport en bewegen onder begeleiding. Hier zou de verbinding tot stand gebracht kunnen worden tussen de scholen en de buurtwerkplaats. Dit geldt ook als het gaat om het aanbod van de Carolusschool hun gymzaal beschikbaar te stellen aan de buurt voor sport- of beweegactiviteiten. Tot slot zijn de scholen nu bezig met een plan de schoolpleinen te 'vergroenen' en semi-openbaar te maken. Hier zijn ook verbindingen met de buurtwerkplaats mogelijk. Bijvoorbeeld als het gaat om stads- of moestuinen in relatie tot samen koken en samen eten.

De scholen willen vooral bemiddelen in het samenbrengen van kinderen, bewoners en activiteiten en ziet geen mogelijkheden een trekkersrol te vervullen.

6.5 Spaanse Vereniging

De Spaanse Vereniging is hoofdhuurder van het gebouw aan de Korte Lombardstraat 4-6. Een andere vaste gebruiker is de Italiaanse vereniging. Momenteel vindt er een grote verbouwing plaats. De verbouwing zal in juni/juli zijn afgerond. Het gebouw wordt daarmee ook aantrekkelijk en geschikt voor buurtactiviteiten. Alle basisfaciliteiten zijn aanwezig. De ruimtes zijn voldoende groot en zien er aantrekkelijk en verzorgd uit. Het gebruik van het gebouw voor de buurt(werkplaats) is momenteel beperkt mogelijk. De Spaanse Vereniging geeft aan dat de beschikbare ruimtes vooral overdag beschikbaar zijn (tot 15.00 uur). Op de namiddag en avonden zijn de beschikbare ruimtes al goeddeels bezet voor bestaande activiteiten. Het gaat dan vooral om de ruimtes die zich op de verdieping bevinden. De Spaanse- en Italiaanse vereniging gebruiken de begane grond voor eigen permanent gebruik. De Spaanse vereniging geeft aan de relatie met de buurt te willen versterken, bijvoorbeeld door hun ruimtes beschikbaar te stellen voor buurtactiviteiten.

Na de zomer hebben zij het voornemen een open huis te houden voor de buurt.

6.6 Vincentiusvereniging

De Vincentiusvereniging heeft sterke wortels in de buurt. Ook door de relatie met de aanwezige kerk en de broeders, waaronder broeder Frans de rol van 'buurtpastor' vervult en doorgaat als 1 van de parels van Kortenbos. Ook beheert de vereniging het Theater in de Steeg en de Vincentiushof. In een voormalig schoolgebouw bij de Vincentius bevindt zich een bedrijfsverzamelgebouw voor ondernemers en kunstenaars. De Vincentiushof is onlangs grondig gerenoveerd en beschikt nu over drie goed geoutilleerde activiteitenruimtes op de begane grond. Verder bevinden zich nog verschillende ruimtes op de verdiepingen. Deze zijn deels in gebruik door de Afrikaanse kerk en stedelijke organisaties. De ruimtes op de verdieping zijn (nog) niet verbouwd, maar ook geschikt voor buurtactiviteiten of als plek voor de wijkorganisatie. Tot slot herbergt de Vincentiushof nog de boodschappendienst.

In het najaar van 2012 beschikt de Vincentiusvereniging over een nieuwe professionele keuken. Deze keuken kan ook de functie van sociaal- of buurtrestaurant vervullen. Van Harte Resto's is een partij die geïnteresseerd is het gebruik van de keukenvoorziening. Dit geldt ook voor andere stedelijke partijen of initiatieven.

De Vincentiusvereniging wil de relatie met de buurt versterken en ook plek en ruimte bieden aan bewoners.

6.7 Zebra en Jeugdhaven

Er is gesproken met de jongeren- en kinderwerker van Zebra en de Jeugdhaven.

Momenteel biedt de Jeugdhaven aan de Prinsegracht plek voor kinderen tot 12 jaar. Voor jongeren geldt dat zij zijn aangewezen op DeeDrie na het sluiten van Het Anker. Hierdoor is het bezoek van jongeren uit de Kortenbos aan het jongerencentrum teruggelopen en zijn jongeren uit beeld geraakt. Een plek voor jongeren zou zeker een goede toevoeging zijn aan de buurtwerkplaats. Daarmee kunnen ook weer verbindingen gelegd worden tussen de jongeren en de volwassen buurtbewoners en ouders. De jongerenwerker twijfelt wel aan de geschiktheid van de Kronkel als locatie voor jongeren.

6.8 MCH Westeinde

Medisch Centrum Haaglanden heeft als stedelijke voorziening een prominente plek in Kortenbos. Op basis van het gesprek over de buurtwerkplaats, denkt het MCH over de mogelijkheden de verbinding met de buurt te leggen. Daarbij suggereren zij nu vrijwilligerswerk, activerings- of werkervaringsplekken. Dan gaat het bijvoorbeeld om parkeertoezicht tijdens de huidige verbouwing op en rond het terrein en de opvang en begeleiding van bezoekers van het MCH naar hun auto of taxi. In de sfeer van wederkerigheid tussen buurt en MCH, toont MCH zich bereidwillig trainingen aan te bieden aan vrijwilligers van de buurtwerkplaats als het gaat om 'hospitality' (goed gastheer- of gastvrouwschap).

6.9 Stichting Eykenburg

De Stichting Eykenburg is momenteel hoofdhuurder van de Kronkel. Bij velen in Kortenbos heerste de verwachting dat de Kronkel op 1 januari 2013 zou sluiten. Eykenburg geeft echter aan in elk geval nog in 2013 de Kronkel aan te houden. Zij geeft aan dat de frictiekosten bij een vertrek in 2013 te hoog zijn. Het kantelpunt ligt nu op 1-1-2014.

De Stichting heeft de gemeente gevraagd het lopende huurcontract open te breken. Eykenburg wilde de helft van de Kronkel teruggeven aan de gemeente. Het gaat dan om de bovenverdieping. De gemeente houdt Eykenburg aan het lopende contract. Eykenburg is bereid in 2013 of zoveel eerder als van toepassing de bovenverdieping onder gunstige condities onder te verhuren aan de 'buurt' en de samenwerking te zoeken. De Kesslerstichting vertrekt per 1-1-2013 waarmee de hele bovenverdieping beschikbaar komt. Met de overige (semi)commerciële gebruikers is een huurcontract afgesloten dat parallel loopt met het moment dat Eykenburg zelf vertrekt. Het staat deze gebruikers dan vrij bijvoorbeeld mee te verhuizen naar de nieuwbouw van Eykenburg, een andere praktijkruimte te zoeken of de huidige ruimte aan te houden.

De huidige exploitatie bedraagt € 100.000 per jaar (€ 80.000 huur en € 20.000 energielasten en beheer en onderhoud), exclusief de kosten voor een beheerder.

6.10 Boog

Het gesprek met het opbouwwerk heeft vooral als doel gehad de verbindingen te leggen met de buurt in het kader van de keukentafelgesprekken en gesprekken met ondernemers. Boog levert momenteel de ondersteuning aan de wijkorganisatie Kortenbos. Boog werkt vanuit hun huidige locatie aan het Westeinde en daarmee ligt het niet voor de hand dat zij structureel ruimte afnemen in de buurtwerkplaats. Boog ondersteunt momenteel bijvoorbeeld wel de 'vrouwengroep' die wekelijks plaatsvindt in de Kronkel. Boog biedt geen andere activiteiten aan in de buurt.

Conclusies

1. In de gesprekken is gebleken dat de maatschappelijke instellingen niet voornemens zijn structureel ruimte af te nemen in de buurtwerkplaats. Hooguit op incidentele basis. Hiermee vervalt een inkomstenbron in de exploitatie van de buurtwerkplaats.
2. Enkele instellingen bieden hun accommodatie zelf aan voor buurtactiviteiten. Het gaat dan om de Vincentiushof, de Spaanse Vereniging en de Carolusschool.
3. De instellingen zijn bereid samen te werken met de buurtwerkplaats vanuit hun betrokkenheid met de buurt. In veel gevallen zal dit verder ontwikkeld moeten worden, in andere gevallen kan de bestaande relatie in stand blijven. Het gaat dan bijvoorbeeld om het Uitvoeringsoverleg Kortenbos (UVO) waar bewoners en veel instellingen regelmatig overleg voeren over de wijk of de ondersteuning van (actieve) bewoners door Boog, Jeugdhaven, Zebra en Stadion.
4. Voor de Kronkel geldt dat de huidige (semi-)commerciële gebruikers (huisarts, pedicure, psycholoog) mogelijk geïnteresseerd zijn in het aanhouden van hun spreek- en behandelruimte, ook na vertrek van de Stichting Eykenburg. Zo gaf de pedicure aan zeker geïnteresseerd te zijn te blijven in de Kronkel. In verband met deelgebruik van de huidige praktijkruimte zijn de huisvestingslasten laag.
5. De Stichting Eykenburg is bereid het gesprek aan te gaan over deelgebruik van de Kronkel tot en met 2013 op basis van condities die mogelijk perspectief bieden voor de ontwikkeling van de buurtwerkplaats.

HOOFDSTUK 7 PROFIEL BUURTWERKPLAATS

Inleiding

Tijdens het draagvlakonderzoek is gebleken dat bewoners het lastig vinden heel concreet aan te geven wat zij aan fysieke ruimtes en faciliteiten nodig hebben. Algemeen gesproken gaven zij aan een ruimte of plek met basale voorzieningen voldoende te vinden of dat werkende weg moet blijken wat precies nodig is. Hun voorkeur was om eerst te bezien wat bewoners willen of kunnen en pas dan te kijken naar geschikte ruimten. Gaandeweg vonden bewoners elkaar in de Kronkel als eerste optie voor een buurtwerkplaats. De locaties de Kronkel (Westeinde 425), de Spaanse Vereniging (Korte Lombardstraat 4-6) en de Vincentiushof (Korte Vleerstraat 230) zijn bezocht en beoordeeld als mogelijke locaties. Voor deze locaties geldt dat de ruimtes geschikt zijn voor activiteiten.

7.1 Mogelijke locaties

De volgende locaties zijn tijdens het onderzoek als mogelijkheid genoemd:

- De Kronkel
- Vincentiushof
- Spaanse Vereniging
- Koorenhuis
- Carolusschool (gymzaal en aula)
- MCH Westeinde
- Het Anker (Noordwal)

Deze opties zijn niet uitputtend. Kortenbos heeft meer plekken waar activiteiten kunnen plaatsvinden. Er is onder bewoners een toenemende consensus dat allereerst de Kronkel als mogelijkheid moet worden onderzocht voor de buurtwerkplaats. In elk geval als centrale locatie. Een initiatiefgroep (zie hoofdstuk 8, aanbeveling 7) gaat aan de slag met een onderzoek naar geschikte locaties. In het kader van dit onderzoek heeft de gemeente in haar opdracht gesproken over de Kronkel en de Korte Lombardstraat als opties. Maar er zijn dus meer denkbare locaties.

7.2 Profiel buurtwerkplaats

Op basis van dit onderzoek lijkt het onderstaande profiel voor de buurtwerkplaats aan te sluiten bij wat BBOZ en de wijkorganisatie beoogden en wat de bewoners voor zich zien.

De buurtwerkplaats is een wijkvoorziening die plek biedt voor ontmoeting, activiteiten, trainingen, workshops, werk-, leer- en dagbestedingsplekken en op termijn het 'loket' voor Regie-de-Quartier. Er is een centrale locatie (de Kronkel) die het makelpunt is van de buurtwerkplaats en van waaruit aansluiting wordt gezocht met andere locaties of ruimtes in de buurt waar bepaalde activiteiten plaatsvinden. Het gaat dan om locatie- en niet locatiegebonden activiteiten.

Zo ligt het bijvoorbeeld voor de hand een sociaal restaurant in de Vincentiushof te organiseren omdat deze locatie op termijn beschikt over een professionele keuken, maar deze eetruimte en ook de groene buitenruimtes in de wijk te betrekken bij de buurtwerkplaats. Zo wordt zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij dat wat er in de wijk al is aan voorzieningen en/of instellingen. Hiermee kunnen ook echt verbinding, samenwerking en afstemming tot stand komen met de buurtwerkplaats als een 'hotspot' van Kortenbos.

De bewoners vormen de spil van de buurtwerkplaats. Zij zijn verantwoordelijk voor het beheer en exploitatie. Waar nodig organiseren zij ook zelf de professionele ondersteuning en financiële randvoorwaarden. Organisaties stellen zich daarbij vraaggericht op. Zij doen een aanbod op basis van de vraag en behoefte van bewoners.

De buurtwerkplaats heeft een goede en uitnodigende uitstraling en is in principe van '8 tot 8' open. De buurtwerkplaats is voor álle bewoners in Kortenbos, maar de programmagroep (-commissie) ziet er op toe dat doelgroepen als ouderen en jongeren een plek vinden in de buurtwerkplaats. Om het eigenaarschap van de buurtwerkplaats te versterken, stimuleert en faciliteert de initiatiefgroep (of toekomstig bestuur) dat bewoners met ideeën of suggesties zelf met hun eigen idee aan de slag gaan.

Het is niet erg als de buurtwerkplaats activiteiten heeft die bezocht worden door afzonderlijke groepen of gemeenschappen (bijvoorbeeld de allochtone vrouwengroep). De buurtwerkplaats is een afspiegeling van de diversiteit in de wijk. Belangrijk is dat zoveel mogelijk bewoners of groepen hun weg naar de buurtwerkplaats vinden. Gaandeweg kan de programmagroep (-commissie) initiatieven nemen die gericht zijn op onderling contact en vertrouwen. Vaste gezamenlijke momenten in een jaar helpen daar bij. Voorbeelden daarvan zijn een halfjaarlijkse grote schoonmaak- en opruimdag met alle bezoekers en vrijwilligers, een open huis of door te streven naar een programmacommissie die een afspiegeling vormt van de wijk.

Tot slot fungeert de buurtwerkplaats als een broedplaats, waar initiatieven ruimte en kansen krijgen en waar bewoners klein beginnen en de buurtwerkplaats verder tot ontwikkeling laten komen (organische groei).

7.3 Ruimtelijke- en inrichtingseisen buurtwerkplaats

In een eerste bijeenkomst van de initiatiefgroep hebben bewoners aangegeven graag zelf aan de slag te willen met het maken van concrete slagen rond het maken van een eerste proeve van programma van eisen. Zij hebben zich hiervoor opgesplitst in een beheer- en programmagroep. In hoofdstuk 3.6 (pagina 16) is terug te vinden wat de deelnemers van de keukentafelgesprekken qua ruimte en inrichting noodzakelijk vinden. Kort gezegd komt het er op neer dat de locaties de Kronkel, Vincentiushof en de Spaanse Vereniging de faciliteiten bieden die bewoners minimaal noodzakelijk achten. Op dit moment is het niet mogelijk een bouwkundig Programma van Eisen te maken. Als de initiatiefgroep een eerste plan of opzet heeft, zal een gesprek met de gemeente wenselijk zijn. Bij een groen licht van de gemeente kan een concreet Programma van Eisen en exploitatiebegroting worden gemaakt, waarin ook kan worden gekeken welke partijen in de stad als financier van de buurtwerkplaats optreden.

HOOFDSTUK 8 AANBEVELINGEN

In dit hoofdstuk zijn de aanbevelingen opgenomen, gebaseerd op de conclusies in de voorgaande hoofdstukken.

1. Treedt in overleg met de gemeente Den Haag, stadsdeel Centrum, met de vraag of ook zij voldoende perspectief zien in de uitkomsten van dit haalbaarheidsonderzoek voor een volgende fase van ontwikkeling van de buurtwerkplaats (toewerken naar een programma van eisen, plan van aanpak en 'programmering' van activiteiten).
2. Vraag de gemeente in hoeverre zij de verdere ontwikkeling en implementatie van de buurtwerkplaats wil faciliteren in geld of anderszins en onder welke voorwaarden, in elk geval in de beginfase. Het gaat dan om de professionele procesbegeleiding en het beheer en exploitatie van de locatie als om de functies, activiteiten en diensten die vanuit de buurtwerkplaats plaatsvinden.
3. Overtuig de gemeente van de noodzaak van een professionele capaciteit, zowel in beheer als ondersteuning bij het ontwikkelen van het 'drijfvermogen'. Voor bewoners is de beschikbaarheid van professionele ondersteuning een harde randvoorwaarde, in elk geval in de aanlooperperiode. Daarbij speelt mee dat de beschikbaarheid van mensen en 'het geloof in eigen kunnen' moeten groeien.
4. Onderneem pas verdere vervolgstappen als de gemeente positief meewerkt en bereid is te mee te denken en te werken aan in de randvoorwaarden voor de verdere ontwikkeling en implementatie van de buurtwerkplaats. Een investering van de gemeente, externe partners en/of fondsen is een noodzakelijke voorwaarde, zeker in de aanlooperperiode. Deze duidelijkheid voorkomt ook teleurstelling of frustratie bij bewoners als het bij mooie plannen blijft. Het is voor de gemeente een kans de relatie met de wijk te versterken en te laten zien dat ze wil investeren in bewonersparticipatie en/of bewonersbeheer van bijvoorbeeld een buurtwerkplaats.
5. Geef jezelf als initiatiefnemers een termijn van drie jaar voor de opstart- en ontwikkelfase om toe te werken naar een goed lopende en levensvatbare voorziening en een minimale afhankelijkheid van de gemeente. Baseer daar ook je business-plan op.
6. Geef bewoners en/of de wijkorganisatie een sturende rol als het gaat om de inzet van bewonersondersteuning, een vorm van opdrachtgeverschap. Laat de welzijnsorganisaties hiervoor een gezamenlijk aanbod doen aan de wijk. Dit kan later eventueel worden uitgebreid naar andere vormen van reguliere dienstverlening in de wijk, zodat bewoners over meer terreinen regie en sturing krijgen op leefbaarheid. Hiermee krijgt de Regie-de-Quartiergedachte daadwerkelijk vorm.

7. Probeer bewoners nu al te verbinden aan de buurtwerkplaats. Formeer een initiatiefgroep die met de verdere ontwikkeling en implementatie van de buurtwerkplaats aan de slag gaat. De initiatiefgroep bestaat uit bewoners en vertegenwoordigers van BBOZ en de wijkorganisatie. Probeer ook 1 of meerdere ondernemers als adviseur bij de initiatiefgroep te betrekken. Nog beter zou zijn als een ondernemer deel uitmaakt van de initiatiefgroep, of vraag ze als adviseur. Het is raadzaam ook de belangrijkste medegebruikers of pandeigenaren van de locatie in de initiatiefgroep op te nemen. Het is wenselijk dat de initiatiefgroep nog tijdelijk een (professionele) procesbegeleider krijgt.
8. De initiatiefgroep kan zich opsplitsen in een 'beheergroep' en een 'programmagroep'. De beheergroep werkt aan een eerste concept-beheerplan en exploitatie. De beheergroep doet ook onderzoek naar beschikbare locaties in Kortenbos. Op basis van de uitkomsten van dit onderzoek en de nadrukkelijke wens van de actieve bewoners kan de Kronkel als centrale locatie voor de buurtwerkplaats en uitgangspunt genomen worden voor de eerste planvorming vanuit de initiatiefgroep. De programmagroep maakt een activiteitenplan op basis van de kansrijke ideeën die er nu liggen, begeleidt de bewoners die in werkgroepen zitten, zorgt voor de samenhang en bekijkt of stimuleert of de huidige ideeën een bijdrage leveren aan het profiel van de buurtwerkplaats.
9. De initiatiefgroep kan op termijn overgaan in een rechtsvorm met bijbehorend bestuur. Ook dan kan worden gewerkt met een beheercommissie en een programmacommissie. Het is te overwegen dat ook BBOZ in de beheercommissie is vertegenwoordigd. Daarmee ontstaan korte lijnen tussen het bestuur (risicodragers) en de BBOZ die het beheer en onderhoud faciliteert.
10. Onderzoek de mogelijkheid voor een werk- of broedplaats voor ZZP-ers in de buurtwerkplaats en maak hen partner van de buurtwerkplaats. Pas daarbij het wederkerigheidsbeginsel toe (elkaar vooruit helpen met diensten en activiteiten). Dit is afhankelijk van de mogelijkheden van de locatie(s) waar de buurtwerkplaats wordt gehuisvest. De Kronkel biedt waarschijnlijk de beste kansen.
11. In het bereiken van buurtbewoners is het ontwikkelen en actief worden in de sociale media een kans. Het gaat dan bijvoorbeeld om Twitter, Facebook, blogpagina of een digitaal prikbord (evenementen- en activiteitenkalender Kortenbos en vraag en aanbod van diensten of burenhulp bij elkaar brengen). BBOZ en de wijkorganisatie kunnen dit ieder voor zichzelf doen, maar beter is het dit als 'buurtwerkplaats' te doen. Een ondernemer heeft aangeboden een workshop sociale media te verzorgen. Het volgen van een workshop is een eerste stap in aanloop naar de inzet van sociale media.
12. Zoek de samenwerking met die organisaties die een betere binding en hechting met de buurt willen. Het gaat dan specifiek om de Spaanse Vereniging en de Vincentiusvereniging en eventueel ook MCH Westeinde. Zij beschikken bovendien over faciliteiten die ondersteunend of versterkend zijn op de buurtwerkplaats. Dat maakt dat de buurtwerkplaats niet alleen een gebouw is, maar ook een concept dat zijn weg vindt door de hele wijk heen.
13. Bouw als BBOZ en wijkorganisatie een relatie op met de ondernemers of ondernemende bewoners (bewoners met een baan die parttime of hobbymatig ondernemer zijn). Uit de gesprekken met hen is gebleken dat er veel potentieel is en zij kunnen de leefbaarheid en de buurtwerkplaats extra dynamiek geven.

14. Vraag aan het stadsdeel Centrum het resterende budget voor het haalbaarheidsonderzoek in te mogen zetten voor professionele ondersteuning in de volgende fase.
15. De wijkorganisatie en BBOZ bepalen samen met de bewoners de verdere inzet van de (tijdelijke) professionele capaciteit voor zover het budget als bedoeld in aanbeveling 13 niet toereikend is en gaan op zoek naar de benodigde financiële middelen. Het gaat dan vooral om de procesbegeleiding bij de verdere ontwikkeling van de buurtwerkplaats.
16. BBOZ en de wijkorganisatie onderzoeken of een fondsaanvraag kans van slagen heeft. Als een aanvraag perspectief biedt, doen zij een fondsaanvraag voor de aanlooperperiode van 3 jaar. Dit onderzoek en het doen van de fondsaanvraag kunnen zij neerleggen bij de kwartiermaker of professionele ondersteuner. De wijkorganisatie kan het plan voor een buurtwerkplaats laten screenen door hun bestuurslid die tot de zomer nog beschikbaar is en ook werkzaam is bij Fonds 1818.
17. Onderneem nog een poging een gespreksronde met bewoners en ondernemers te houden in het Zeeheldenkwartier-Zuid. Het is nog niet gelukt de verbinding tussen het ZHK-Zuid en Kortenbos te maken als het om de buurtwerkplaats gaat.
18. BBOZ en de wijkorganisatie treden met elkaar in overleg om goed scherp te krijgen wat de rol, positie en verantwoordelijkheid is voor BBOZ en die van de bewoners zelf. Hiermee worden de verwachtingen 'gemanaged' als het gaat om de faciliterende rol die BBOZ heeft.
19. Het haalbaarheidsonderzoek wordt geagendeerd in het UVO Kortenbos met als doel kennis te nemen van de resultaten en te screenen of het inzichten of aandachtspunten oplevert die om acties of aandachtspunten vragen van de deelnemende organisaties of instellingen. Daarnaast om te inventariseren waar concrete aanknopingspunten liggen voor de samenwerking en afstemming met de buurtwerkplaats.

Bijlagen

Bijlage 1 : Sterke punten Kortenbos

Bijlage 2 : Zwakke punten Kortenbos

Bijlage 3 : Kansen voor Kortenbos

Bijlage 4 : Bedreigingen voor Kortenbos

Bijlage 5 : Ideeën bewoners

Bijlage 6 : Ideeën ondernemers

Bijlage 7: Plattegrond Kortenbos met overzicht deelnemers keukentafelgesprekken

BIJLAGE 1: Sterke punten Kortenbos

Algemeen (vaakst genoemd)

- 1 Alle voorzieningen dicht in de buurt, directe nabijheid Centrum (horeca, winkels, cultuur, goed openbaar vervoer, basisscholen, ziekenhuis) (fysieke kwaliteit) –genoemd in alle gesprekken-
- 2 Grote verscheidenheid van mensen in de buurt (autochtoon, allochtoon, jong, oud) (sociale kwaliteit) -genoemd in alle gesprekken-
- 3 Prettige, gezellige sfeer (gevoel van thuis zijn of thuis komen, veel 'licht' en ruimte in de wijk) -(sociale kwaliteit) -genoemd in 75% van de gesprekken-
- 4 Kortenbospark (ruimtelijk, voorziening voor de jeugd, groen, levendigheid) (openbare ruimte) -genoemd in 75% van de gesprekken-

Sociale kwaliteit en 'meedoen'

- 1 Prettige, gezellige sfeer (gevoel van thuis zijn of thuis komen, veel 'licht' en ruimte in de wijk) -genoemd in 75% van de gesprekken-
- 2 De Kronkel ligt centraal in de buurt
- 3 De bewonerskrant/Wijknieuws Kortenbos
- 4 Veel sociale cohesie in Assendelftstraat (we helpen en ontmoeten elkaar, lossen dingen samen op)
- 5 Leuke burenburencontact op straatniveau (Noordstraat/ZHB-Hoven/Bakkerstraat), mensen zijn makkelijk benaderbaar
- 6 Moeders hebben goed contact (bewoners/deelnemers vrouwengroep uit Lage Nieuwstraat/ ZHB-Hoven)
- 7 Hondenbezitters die elkaar (goed) kennen (sociale controle)
- 8 Een dorp in de stad, gemoedelijke sfeer
- 9 Leefregels bij Lage Nieuwstraat
- 10 Allochtonen die buiten leven en voor levendigheid zorgen
- 11 Pimp-up-your hood (schoonmaakproject jongeren)
- 12 Bewoners informeren elkaar snel en goed (via het wijknieuws en mond-op-mond)

Openbare Ruimte (schoon, heel en veilig)

- 1 Mooi, aantrekkelijk groen
- 2 Kindvriendelijk
- 3 De huidige inzet van de gemeente op schoon, heel en veilig waardoor de buurt leefbaar blijft
- 4 Openbare ruimte is de laatste jaren verbeterd

Openbare Orde en Veiligheid

- 1 Rustig en veilig
-genoemd in 50% van de gesprekken-
- 2 Vandalisme afgenomen
- 3 Politie is goed zichtbaar (bijv. Kortenbospark) en heeft goed contact met de bewoners

Fysiek ruimtelijke kwaliteit

- 1 Architectuur (oude deel Assendelfstraat e.o., relatief veel laagbouw in hele wijk, veel 'licht' en ruimte, veel afwisseling in gebouwen)
- 2 Veel functiemenging (wonen/bedrijvigheid/galleries)

Verkeer en parkeren

Goed parkeren (sinds huidige parkeerbeleid)

BIJLAGE 2: Zwakke punten Kortenbos

Algemeen (vaakst genoemd)

1	Geen of onvoldoende plek en activiteiten voor de jeugd (12+)
(Jeugd of sociale kwaliteit) –genoemd in 75% van de gesprekken-
2	Afnemend gevoel van veiligheid door recente gewelds- en vermogensdelicten (tasjesroven, inbraken, andere berovingen of diefstal)
(openbare orde en veiligheid) –genoemd in 50% van de gesprekken)
3	De basis is niet voldoende op orde: schoon, heel, veilig en betrouwbare professionals
-hondenpoep
- zwerfvuil (o.a. verzamelcontainers Westeinde, Buitensingel m.n. bij piektijden bezoekersstromen naar binnenstad
- ervaringsdeskundigheid bewoners wordt niet voldoende benut, bijv. bij ophangen straatverlichting of suggesties aanpak hondenpoepverlast
- gemeente reageert niet alert op wensen of suggesties vanuit bewoners
- omdat basis onvoldoende op orde is, voelt deel van de bewoners zich onvoldoende gemotiveerd zelf hun rol of verantwoordelijkheid te pakken
- regelmatig rotzooi, matrassen, huisraad, fietswrakken op straat

(openbare ruimte) –genoemd in 50% van de gesprekken- |
| 4 | Veel kinderen op straat zonder ouderlijk toezicht
(sociale kwaliteit) –genoemd in 50% van de gesprekken- |
| 5 | Weinig ‘openheid’, leven of ‘gedoe’ op straat/weinig sociale cohesie (mensen leven vooral binnenshuis, gebruiken eigen tuin soms niet eens, op Slijkeinde e.o. wel reuring)
(sociale kwaliteit) –genoemd in 50% van de gesprekken- |

Sociale kwaliteit en ‘meedoen’

1	Slechte naleving en handhaving leefregels in de openbare ruimte (o.a. Bakkerstraat)
2	Lage tolerantiegrens van volwassenen naar kinderen die buiten spelen (omgeving Lage Nieuwstraat)
3	Het kost moeite bewoners te betrekken bij de buurt en leefbaarheid

Openbare Ruimte (schoon, heel en veilig)

- 1 Kwaliteit van het groen (veel verdwenen)
- 2 Geen bankjes Korte Vleerstraat
- 3 Slechte kwaliteit bestrating Westeinde (ook voor mindervaliden)

Openbare Orde en Veiligheid

- 1 Overlast bezoekers Binnenstad
- 2 Verloedering door leegstand winkelpanden (o.a. Jan Hendrikstraat en Torenstraat)
- 3 Graffiti (beter bekendmaken meldpunt, aanpak via subsidie wijkorganisatie Kortenbos)
- 4 Overlast jeugd in Kortenbospark
Aanwezigheid dealers tegenover apotheek Westeinde

Verkeer en parkeren

- 1 Scooteroverlast
- 2 Onveilige voetgangersoversteek Sirtemastraat richting Twentstraat (al afgekaart in nazorg ideeënavond november 2011/UVO)

Spelen, sport en bewegen

- 1 Te weinig speeltoestellen op speelplek Bakkersplein (grote druk van kinderen op beperkt aantal toestellen)
 - 2 Medewerkers van Haags Hopje delen niet alle beschikbare spullen uit
-

Bijlage 3: Kansen Kortenbos

Sociale kwaliteit en ‘meedoen’

1	Een buurtbijeenkomst voor en door alle bewoners met als thema “de jeugd van Kortenbos”
2	Ingaan op het aanbod van bewoners Bakkerstraat hun benedenruimte open te stellen voor de jeugd (ook ingediend op ideeënavond november 2011)
3	Een digitaal prikbord met vraag en aanbod van diensten, burenhulp, activiteiten en evenementen
4	Aanbod sport, kunst, muziek en drama voor kinderen tot 12 als aanvulling op ‘verlengde schooldag’
5	Samen voor een positief buurtgevoel zorgen en actief worden voor de buurt (bijvoorbeeld in het Buurt Interventie Team)
6	Een buurthuis dat brede groepen uit de wijk trekt (en niet 1 of enkele dominante personen of groepen)
7	Volkstuinen Kortenbosspark betrekken bij buurtwerkplaats (groenten/kruiden gebruiken voor sociaal restaurant, buurteetmiddagen of –avonden
8	Vaker of regelmatig keukentafelgesprekken voeren (bijvoorbeeld met jongeren)
9	Banden versterken tussen bewoners (sociale cohesie)
10	Iets doen met de Kronkel (reuring, opknappen)
11	Organiseren van ‘kruimeltjesspoor’ naar de buurtwerkplaats met kunst, vanuit de straten van/naar de buurtwerkplaats
12	Draagvlak realiseren vanuit de buurt met de buurtwerkplaats (Kronkel) als sociaal knooppunt/ontmoetingsplaats (betrokkenheid van bewoners verhogen)
13	De buurtwerkplaats als broedplaats voor (veel) mensen met (veel) ideeën
14	De buurtwerkplaats als ontmoetingsplaats of uitwijkplaats tussen bewoners en functionarissen van het Stadsdeel Centrum (kennismaken, informatie uitwisselen, relatie opbouwen, meerwaarde Stadsdeel benutten)

- 15 MCH Westeinde betrekken bij de (leefbaarheid) van de buurt vanuit maatschappelijke betrokkenheid
- 16 De buurtwerkplaats als kristallisatiepunt of informatiepunt voor de bewonersorganisatie (wat leeft en speelt er in Kortenbos, versterken herkenbaarheid/zichtbaarheid bewonersorganisatie)
- 17 Het fenomeen stadsdeel en versterken stadsdeel is nog niet bij alle bewoners goed bekend. In het opbouwen van wederzijdse relaties, versterken herkenbaarheid en zichtbaarheid van stadsdeelambtenaren. Nog meer pakken van de kansen en mogelijkheden die dit biedt voor versterken leefbaarheid en inspelen op signalen uit de buurt
- 18 De tuin/het groen achter Het Anker opknappen en toegankelijk maken als ontmoetingsplek

Economie/bedrijvigheid

- 1 Realiseren van het nieuwe werken met ZZP-ers/ondernemers in buurtwerkplaats (flexplekken met gebruik van zaaltjes als ruimte voor workshops/meetings voor/door ZZP-ers of ondernemers)

Jeugd 12+

- 1 Een plek en activiteiten voor jongeren (12+)
- 2 Jongeren positief in beeld brengen (bijvoorbeeld in het wijknieuws Kortenbos)
- 3 Betrokkenheid van bewoners verhogen
- 4 Binnenterrein van de Jeugdhaven (Prinsegracht) opknappen en inrichten als speel- en sportvoorziening voor de jeugd.

Openbare Ruimte (schoon, heel en veilig)

- 1 Plan ANWB voor Kortenbosspark biedt kansen
- 2 Beschouw de (groene) buitenruimtes als Kortenbosspark en Bakkersplein ook als een pijler van de buurtwerkplaats en leg verbindingen

Openbare orde en Veiligheid

- 1 Lege etalages opvullen met verwijzing vanuit of naar buurtwerkplaats (ook aanpak verloedering)

verbinden van mens en buurt

BIJLAGE 4: Bedreigingen Kortenbos

Sociale kwaliteit en 'meedoen'

- 1 De kleine kinderen trekken zich op een verkeerde manier op aan de (overlastgevende) jeugd en nemen dus verkeerd gedrag over.
- 2 Het plegen van roofofbouw op de huidige (vaste) groep vrijwilligers
- 3 Een deel van de bewoners vindt dat aan de basisvoorwaarde tot bewonersparticipatie nog onvoldoende is voldaan: schoon, heel en veilig en betrouwbare professionals is onvoldoende op orde.
- 4 Te veel vrijblijvendheid bij bewoners (wel ideeën, maar niet tot actie overgaan, ideeën komen dan niet tot uitvoering)
- 5 Onbekendheid van bewoners met mogelijkheden van bewonerssubsidies en andere faciliterende voorwaarden tot participatie
- 6 De Kronkel is niet centraal gelegen
- 7 De Kronkel heeft geen prettige, uitnodigende uitstraling
- 8 Verscheidenheid van bewoners kan mogelijk ook tot belangentegenstellingen leiden
- 9 Ontbreken van een centraal, coördinerend persoon (inspirator, binder en verbinder)

Fysiek ruimtelijke kwaliteit

- 1 Kwaliteit en kansen voor Kortenbos als buurt en wat de buurt nodig heeft als het gaat om dagelijkse leefbaarheid wordt niet voldoende erkend (groen, speelgelegenheid voor kinderen). Dit heeft negatieve invloed op een duurzaam leefbare buurt

Openbare orde en Veiligheid

- 1 Toename onveiligheidsgevoel (straatberovingen)
 - 2 (Toename van) verslaafden, bezoekers met psychiatrische achtergrond in Kortenbosspark (cliënten Parnassia?)
 - 3 Alcoholgebruik bezoekers Kortenbosspark
-

Bijlage 5: Ideeën en suggesties bewoners

(vetgedrukt: indiener wil actief aan de slag met uitwerken idee of wens)

BIJDRAGE AAN ONTWIKKELING EN BEHEER BUURTWERKPLAATS		Accommodatiegebonden
1	Gastvrouw zijn	
2	Meedenken bij de verdere ontwikkeling van de buurtwerkplaats	
3	Helpen bij inrichting of klussen buurtwerkplaats	
4	Ambassadeurschap (bewoners enthousiast maken en doorverwijzen naar buurtwerkplaats)	
<hr/>		
TRAINING/CURSUS/WORKSHOP		Accommodatiegebonden
1	DJ-Workshops aanbieden (werkgroep gevormd op 26 juni 2012)	
2	Huiswerkbegeleiding (inmiddels gestart?)	
3	Computercursussen voor ouderen of andere doelgroepen	
4	Dansworkshops	
5	Drama-/muziekactiviteiten aanbieden of andere type buurtevenementen of –activiteiten, muziekles aanbieden aan kinderen (hout, blaasinstrumenten) (meehelpen bij coördinatie of meedenken/uitwerken)	
6	NL-taalles voor allochtonen (bijv. vrouwengroep) of Poolse buurtbewoners	
7	Vrouwen leren kleding maken (naaien)	
8	Schilderworkshops aanbieden	
9	Beeldende kunst in de breedste betekenis: Knippen/plakken, tekenen, schilderen, kleien, hout- en steenbewerking voor alle leeftijdsgroepen	
<hr/>		

ACTIVITEITEN		Accommodatiegebonden
1	Knutselclub voor de kinderen (werkgroep gevormd op 26 juni 2012, vrouwengroep)	
2	Bierproeverij/markt (werkgroep gevormd op 26 juni 2012)	
3	Veiling/rommelmarkt/fancy-fair *(werkgroep gevormd op 26 juni 2012)	
4	Buurfestival (werkgroep gevormd op 26 juni 2012)	
5	Jeugdproject Crownies (buurtbewoner betrokken bij HALT 26 juni 2012))	
6	Instellen telefooncirkel (buurtbewoner 26 juni 2012)	
7	Repair Café	
8	'Formulierenbrigade'; bewoners helpen met hun administratieve huishouding of sociaal-juridische diensten	
9	Fotograferen van activiteiten of evenementen	
10	Fotograferen van 'het leven op straat' om de buurt in kaart te brengen ("straatjutten")	
11	Hapjes maken, samen eten-samen koken, m sociaal restaurant	
12	Activiteiten gericht op hondenbezitters (bijv. gedragstraining)	
13	Een (kruiden)tuintje in omgeving buurtwerkplaats, deze kruiden weer gebruiken bij sociaal restaurant	
14	Beweegactiviteiten voor vrouwen, onder begeleiding	
15	Sport- en beweegactiviteiten binnen en buiten (o.a. YOGA)	
16	Activiteiten voor jongeren	
17	Een klaverjasclub	
18	Regelmatig flyer verspreiden met activiteiten en oproep tot deelname en/of op gesprekken aanknopen met bewoners op een ludieke of bijzondere manier	
19	De buurtwerkplaats als echte pleisterplaats of huiskamer, voor de hele wijk en waar iedereen zich thuis voelt, gericht op bij elkaar brengen van verschillende groepen.	
20	Buurtwerkplaats vooral richten op ouderen	
21	Buurthuis vooral richten op kinderen en ouders	
22	Er moet een ontmoetingsplaats blijven voor gewone dingen voor de buurt	
23	Relatie leggen met ANWB-initiatief voor Kortensbosspark	

DIENSTEN	Accommodatiegebonden
1 Een juridisch loket: een advocaat of jurist die (juridische) vragen voor bewoners beantwoordt (er loopt al een proef via advocatenkantoor Torenstraat)	
2 'Formulierenbrigade'; bewoners helpen met hun administratieve huishouding of sociaal-juridische diensten Voorlichting geven aan vrouwen (thema's die aansluiten op deze groep) Een digitaal prikbord (activiteitenkalender, maatschappelijke vraag en aanbod bij elkaar brengen, dienstenruil e.d.)	

BIJLAGE 6: Ideeën en suggesties ondernemers

(vetgedrukt: indiener wil bijdrage leveren aan uitwerken van idee of suggestie)

BIJDRAGE ONTWIKKELING EN BEHEER BUURTWERKPLAATS		Accommodatiegebonden
1	Assisteren/begeleiden in de organisatie (aansturen van een team vrijwilligers, wat komt daar bij kijken). Mijn ervaring als leidinggevende/werkbegeleider inzetten voor een buurtwerkplaats op incidentele basis (niet structureel)	
2	Meedenken of mee-ontwikkelen van zichtbaarheid en vindbaarheid van Westeinde (en hiermee ook een buurthuis nieuwe stijl)	
3	Meedenken of mee-ontwikkelen over imago en uitstraling die je met een buurtwerkplaats wilt uitstralen	
4	Schrijven van berichten, PR of helpen bij opstellen van Plan van Aanpak voor een idee/activiteit	
5	Know-how of ervaring beschikbaar stellen bij het organiseren van een buurtfestijn (ervaring met Zeeheldenfestival)	
6	Meehelpen bij lokatie-onderzoek buurtwerkplaats met screening op centraal gelegen en open karakter	
7	Meedenken bij het verder ontwikkelen van de buurtwerkplaats	
8	Advies geven of meedenken over 'uitstraling' van de vrijwilligers/gastheren/gastvrouwen van de buurtwerkplaats (bijv. herkenbare 'bedrijfskleding' in de vorm van polo- of T-shirt met logo)	
9	Het doorlezen/beoordelen van het definitieve plan buurtwerkplaats (op exploitatie/begroting)	
10	Het adviseren over aankleding van de buurtwerkplaats in de sfeer van een bloemetje op tafel	
11	Uitwisselingen van ervaringen en kennis tot stand brengen tussen bewoners- of ondernemers-initiatieven tussen Zeeheldenkwartier en Kortenbos, bijvoorbeeld op groen (ervaringen werkgroep Zeeheldentuin benutten bij vergelijkbare initiatieven in Kortenbos en viceversa)	
12	Onderzoek of MCH Westeinde iets kan in de sfeer van training/opleiding voor vrijwilligers buurtwerkplaats (bijv. zorg of hospitality/gastvrijheid)	
13	Maak de buurtwerkplaats ook een broedplaats om ideeën en evenementen te ontwikkelen	

14	Meer aantrekkelijke, sfeervolle fysieke ontmoetingsplekken in de wijk vanuit de buurtwerkplaats
15	Maak een buurtwerkplaats tot ontmoetingsplek voor bewoners en ondernemers
Realiseer een artistieke avenue vanuit bijv. Westeinde naar de buurtwerkplaats, sluit aan op de velen kunstenaars die Kortenbos al herbergt

ACTIVITEITEN		Accommodatiegebonden
1	Overweeg eens te gaan werken met “Kortenbos als documentaire” met film, foto of video. Registreer het geleefde leven.	Nee
2	Het bijwonen en door mijzelf laten verzorgen van (creatieve) lezingen	
3	Het aanbieden van kleine exposities voor en door kinderen, initiatief vanuit bewonersorganisatie of basisscholen	
4	Het aanbieden van een lezing over de wereld van het oog of de optiek	
5	Het aanbieden van een lezing over kunst	
6	Aanbieden van atelierbezoek voor kinderen/volwassenen (laagdrempelig maken van kunst)	Nee
7	Het samen met bewoners ontwikkelen en uitvoeren van een kunstopdracht (zoals bijvoorbeeld een mozaïekbank)	Nee
8	Het aanbieden van bloemen tegen kostprijs als vrijwilligers in de buurtwerkplaats een bloemschikcursus aanbieden	
9	Buurtfotografenclub mee helpen ontwikkelen en uitvoeren (samen op stap, samen foto's beoordelen, werken met tutorials, foto's projecteren op een muur)	
10	Het regelmatig aanbieden van borrels, feesten of andere laagdrempelige ontmoetingsactiviteiten. Dit zullen bewoners zelf moeten oppakken, ga dit niet zelf doen.	
11	Het aanbieden van een Repair Café vanuit de bewonersorganisatie of de oorspronkelijke (lokale) initiatiefnemers	
12	Activiteiten voor de jeugd en voor ouderen	
13	Een podium organiseren en aanbieden voor 'verhalen uit de buurt'; mensen laten vertellen over hun buurt	
14	Het binden van de Poolse kerkbezoekers aan de buurtwerkplaats of andere ontmoetingsplek (vasthouden in de buurt), bijv. voor informele ontmoeting na kerkbezoek	
15	Buurtbewoners kunnen in 'dienstverband' met ouderen of 'zieke mensen' buurtwandelingen maken (bijv. mensen vanuit zorginstellingen of ziekenhuis)	

16	Maak in buurtwerkplaats een combinatie van groen en eten, betrek bijv. moestuintjes Kortenbosspark of Kloostertuin Vincentius bij buurtwerkplaats vanuit duurzaamheidsgedachte. Overweeg om “Stroom” te betrekken bij de uitwerking van dit idee	Nee
17	Muziek op straat om meer reuring en onderling contact te stimuleren	Nee
18	Het straatje voor mijn winkel schoon en netjes houden	Nee
19	De ogen en oren van de straat zijn	Nee

TRAINING/WORKSHOP/CURSUS		Accommodatiegebonden
1	Geef bewoners een trainingen of breng ze vaardigheden bij om te kunnen documenteren (filmen, fotograferen). Ik kan hier een rol vervullen	
2	Workshops over benutten van sociale media als ‘bindmiddel’ voor de buurt (maken/schrijven van blogs, twitter, Facebook of website buurthuis e.d.) of workshops over internet	
3	Algemene kennis over mogelijkheden internet vergroten om mensen met elkaar of met hun omgeving in contact te brengen, leg daarbij ook een relatie met aanwezige voorzieningen als het MCH Westeinde	
4	Creativiteitsactiviteiten aanbieden gericht op kinderen van 4 tot 12. In overleg met basisscholen overleggen welke activiteiten aanvullend kunnen zijn op de “verlengde schooldag” waar vergelijkbare activiteiten worden aangeboden. Dit soort activiteiten kan ik aanbieden of offreren	
5	Het organiseren van een ‘veiling’ waarbij buurtbewoners spullen inbrengen ter verkoop en de opbrengst ten goede komt aan buurtwerkplaats. Van Stockum’s Veilingen fungeert dan ‘om niet’ als veilingmeester en taxateur	
6	Het aanbieden van een kluscursus aan starters of nieuwe bewoners in Kortenbos (in de huizen moet vaak nog het een en ander geklust worden)	

DIENSTEN	Accommodatiegebonden
1 Een buurthuis dat diensten aanbiedt aan mensen aan de onderkant van de samenleving, zoals: - Het regelmatig knippen en/of scheren van mensen met een smalle beurs tegen een laag tarief of gratis bij Frank de Kapper. Hier zou je ook leerlingen van ROC Mondriaan kunnen betrekken die ook diensten op gebied van uiterlijke verzorging aanbieden aan de buurt waar hun locatie is gevestigd. Ook kun je contact zoeken met bijv. de Voedselbank of zij klanten uit Kortebos kennen die tot de doelgroep behoren en een arrangement voor lichamelijke verzorging aangeboden kunnen krijgen	
2 Het aanbieden van flexwerkplekken aan ondernemers/ZP-ers op een laagdrempelige manier (maatschappelijk of semi-commercieel) waar alleen basale voorzieningen zijn als WIFI, koffie/thee e.d.. De aantrekkelijkheid zit hem in die laagdrempeligheid in combinatie met het gebruik van aanwezige kleine schaaltes waar ondernemers workshops volgen of aanbieden op (semi)commerciële basis of gratis workshops aan bewoners. Een flexwerkplek kan een mooie toevoeging zijn op een 'klassiek' buurthuis.	
3 Hulp bieden, advies geven inzake reparaties van bestaande meubelen en verlichting	
4 Adviezen geven over een geordende woninginrichting (bijv. voor mensen die de boel thuis niet meer op orde hebben of krijgen)	
5 Sociaal-juridische dienstverlening (documentenuitleg, brieven opstellen, bewegwijzering bij juridische problemen)	
6 Het aanbieden van mijn werkruimte/kantoor als expositieruimte en exposure over de buurt, aansluiting zoeken bij	

-
- mijn betrokkenheid bij het Kinderatelier (bouwen met kinderen, kinderen leren hoe te kijken naar de gebouwde omgeving, bijv. met maquettes)
Opmerking: idee ook ingediend bij ideeënavond november 2011 van wijkorganisatie Kortenbos
7	Ontwikkel diensten voor bewoners en ondernemers (diensten in en rond het huis of bedrijf)
8	Burenhulp op kleine schaal (op het niveau van de eigen straat, Assendelfstraat)
9	De beschikbaarheid van een klusploeg in de buurtwerkplaats voor kleine klussen of – verbouwingen in of aan woningen van bewoners in Kortenbos
10	BBOZ die als facilitator voor evenementen kan optreden vanuit buurtwerkplaats
-

BIJLAGE 7: Plattegrond Kortenbos

Kortenbos

Weergave van spreiding over de wijk van bewoners die hebben deelgenomen aan keukentafelgesprekken